Regd No. N. 40 M. 3813

వెల ఒక అణా

★ క్రీటునుండి బ్రిటిషు విమానాల నిర్గమనము ★

గోలకొండ పత్రిక

★ ఇరాఖులో రెజెంటు ప్రవేశము ★

102561

సంపుటము ౧౬ హైద్రాబాదు-దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౩ వృషసం॥ర జ్యేష్ఠ శు॥ ౩ (౨౯-౫-౧౩౫౦ ఫ.) గురువారము సంచిక ౨

క్రీటులోనుండి బ్రిటిషు విమానములతొలగించుట

బ్రిటిషు, జర్మను సేనలకు ఘోరయుద్ధము

క్రీటుదీవిలో బ్రిటిషు సేనలకును జర్మను సేనలకును ఇంకను ఘోరయుద్ధము జరుగుచున్నది. ముష్టిముష్టిగ పోరులు జరుగుచున్నవి. హెరాక్లియన్ అను రేవునుండియు, రెథిమ్నోనుండియు చానియాయందు విమానాలనుండి దిగియున్నట్టి జర్మను సేనలను బ్రిటిషు సేనలు మే ౨౩ వ తేదినాటి యుద్ధంలో పూర్తిగా తరిమివేసినవి. మాలెమి విమానాశ్రయమునకు తూర్పున ఉండు స్థానములో బ్రిటిషు సేనలున్నవి. మాలెమి విమానాశ్రయము జర్మనుల వశమందేయున్నది. ఇక్కడినుండి కూడ జర్మనులను తరిమివేయుటకు బ్రిటిషు వారు ప్రయత్నించుచున్నారు గాని జర్మనులు క్రొత్తగా వచ్చుచున్న తమ సేనలను విమానాలనుండి దిగుటకు స్థానము ఉండవలెనని పట్టుదలతో మాలెమిని నిల్పుకొనుటకై ఘోరముగ పోరాడుచున్నారు. ప్రతిరోజును జర్మను విమానములలో సేనలను, ఫిరంగులను, సేకుంజీ దిగుచు చేయుచున్నవి. యుద్ధసామగ్రియును సామగ్రి కూడ దిగుచు చేయుచున్నది, ఇదంతయు భూమిపై దిగిన ౧౦ నిమిషాలలోనే జర్మను సైనికులు పోరాటమునకు సన్నద్ధులు కాగలరు. అందువలన సేనలను అను కుడిచివేయుటకు బ్రిటిషు వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. జర్మనులు తమకు కలుగుచున్న నష్టములకు లెక్కచేయక క్రొత్త సేనలను నిరంతరము రాకపోక లడించుచు చేయుచున్నారు. ఆ సేనలు దిగినవారిలో చాల అచోట్లనుండి వశముచేసి కొనుచున్నవి.

గ్రీసునుండి సముద్రంమీదుగా ఓడలలో కూడా సేనలను, ఫిరంగులను క్రీటుదీవిలో దించుటకు జర్మనులు యత్నించినారు. కాని ఆ ప్రయత్నము విఫలమైనదట్లు బ్రిటిషు వారు చెప్పుచున్నారు. మే ౨౧ వ తేదిరాత్రి జర్మనులు తమ సేనలను ఓడలలో క్రీటుకే గారె దుకోడలు బ్రిటిషు వారిచే ముంచివేయబడెను. వాటికి తోడుగా వచ్చుచుండిన డిస్ట్రాయరు నౌకయొకటి కూడ ముంచివేయబడినది. మే ౨౨ వ తేదిన కూడ ౩౦ జర్మను నౌకలు కనిపించగా బ్రిటిషు నౌకలు వాటిని ఎదిరించెను. అంతట అవి జర్మను పేలాగో దీవుల వైపు పోయెనట.

క్రీటుదీవిలో బ్రిటిషు వారి విమానాలు నిలుచుటకు విమానాశ్రయములు తగినవి లేవియు వారలవశములో లేనందువల్ల వారు తమ విమానాలను ఆదీవినుండి తొలగించివేసినారు. క్రీటులో జర్మనులకు టాంకులు, ఫిరంగులు లేవట. మరి బ్రిటిషు వారికి ఉన్నవా అని బ్రిటిషు పార్లమెంటు కామన్సు సభలో చర్చిలుగారినడుగగా, అందుకు చర్చిల్ గారు "ఆ విషయమును అవిధంగా నేనువిచారించవలెనని ఆలోచించలేదని చెప్పిరి.

ఇప్పుడు క్రీటుదీవిలో జర్మనులపై బాంబులువేయు బ్రిటిషు విమానాలు ఈజిప్టులో నుండి వచ్చుచున్నవి. మే ౨౦ వ తేది రాత్రి బ్రిటిషు విమానాలు క్రీటులో నాలుగు జర్మను విమానాశ్రయాలపై బాంబులను వేసినవి. మే ౨౩ వ తేదిన మాలెమి విమానాశ్రయంపై బాంబులను వేసి జర్మనులకు చాల నష్టం కలిగించినవట. ౧౦ జర్మను విమానాలు ధ్వంసము చేయబడినవట. క్రీటుపై జర్మనుల దండయాత్ర ప్రారంభమైనది మొదలు ౧౨౦ జర్మను విమానములు (సేనలను తెచ్చేటివి) ధ్వంసము చేయబడినవట.

మే ౨౪ వ తేదిన న్యూజీలెండు ప్రధానియగు మిస్టర్ ఫ్రేజర్ గారు రూటర్ ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు రాబోవు కొద్ది గంటలలో క్రీటులో యుద్ధము నిర్ణయము కాగలదనియు బ్రిటిషు సేనలు, వాటితో కలిసి పోరాడుచున్న న్యూజీలెండు సేనలు, ఆస్ట్రేలియా సేనలు, గ్రీకు సేనలున్ను గెలువగలవనియు తనకు తోచుచున్నదని చెప్పిరి.

అమెరికా వ్యవహారము

అమెరికా వారు ఇంతవరకు బ్రిటనుకు సేనలసహాయము మినహా తక్కిన యుద్ధావసర సహాయమును సంతయు చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు సేనలను కూడ పంపించవలెనను ఆందోళన అమెరికాలో వ్యాపించుచున్నది. అమెరికా నౌకా శాఖమంత్రియగు కర్నల్ నాక్సు గారు 'న్యూట్రాలిటీ ఆక్టు' అను శాసనమును రద్దుచేసి అమెరికా ఓడలను బ్రిటిషు రేవులకు ఇంకను ఇతర యుద్ధ ప్రాంతములకును పంపించవలసినదని మే ౨౨ వ తేదిన నొక్కి చెప్పినాడు. కాని ప్రజలలో ఇంకను చాలమంది ఈవిషయంలో గట్టిగా తీర్మానించుకొనకుండా ఉండుటవల్ల రూజ్వెల్టు గారు కూడ గట్టిగా తీర్మానము చేయుకయున్నారని ఒక విలేఖరి అనుచున్నాడు.

అమెరికాలో యుద్ధావసర సామగ్రులను బ్రిటనుకై తయారు చేయుటకు కోరబడిన కొన్ని యంత్రశాలలలో పనివారల సమ్మెల బెదరింపులు ఇంకను చిటికిమాటికి జరుగుచు చేయుండుట చూడగా ఈ సమ్మెలను అమెరికానుండి యుద్ధము చేయుచుండే దేశాలకు యుద్ధ సామగ్రిని పంపరాదని తలచేవారట పురికొల్పియుందురా అని అనుమానము కలుగును, భోగ్గుగనుల సమ్మె కూలీల జీతములను హెచ్చించుటచే ఇప్పటికి తాత్కాలికముగ విరమించబడినది. కాని ౩౫౦౦౦౦ మంది పనివాండ్రు జేరియుండే రైల్వే యూనియనులు ఇంతవరకున్న జీతాలను మాటికి ముప్పదివంతున హెచ్చించవలసినదని ఒత్తిడి చేయుచున్నారు. దీనిలోనుండి కూడ సమ్మె పుట్టునో, లేక మొదట నే వ్యవహారము శాంతిపరచబడునో తెలియదు.

అమెరికా ఎప్పటికంటె ఇంకా ఎక్కువ వడిగను, ఇంకా వేగముగా పోగలవి నిర్మించబడునని యువాటిలో స్వాతంత్ర్యముగల దేశములకు సంభవించిన భయములతొలగించుటకై యుద్ధసామగ్రి సహాయము పంపబడునని యు రూజ్వెల్టు గారు ప్రకటించినారు

అమెరికా శాసనసభయగు ప్రజాప్రతినిధి సభలోని నౌకా సంఘము వారు మే ౨౨ వ తేదిన ఆమోదించిన ఒక అసాధారణ శాసనము వల్ల కొన్ని ప్రత్యేకమైన సైనిక దళములను అవసరమైనచోట్లలో ఉపనౌకా నాయకులనియమించుటకు అధికారమిచ్చుచున్నది. ఆ శాసనసభ వారు మే ౧౯ వ తేదిన ౩౫౦౦౦౦౦౦౦ డాలర్లఖర్చుతో ౫౫౦ చిన్న నౌకలను నిర్మించుటకు ప్రభుత్వము వారికి అనుమతినిచ్చిరి

రూజ్వెల్టు గారు అజోర్సు, కేప్ వర్డీదీవులు, ఆఫ్రికా యొక్క పడమటి బుజుపు-ఇవియన్నియు పశ్చిమార్ధగోళములో చేరినవేయనియు, అందువల్ల వీటిపై దండెత్తివచ్చేవారు అమెరికా అధికారం ఉండవలసినస్థలాలలో దండయాత్ర జేసినవారగుదురనియు ఒక సందేశమును కాంగ్రెసుకు పంపదలచిరని ఒక వార్తవచ్చియుండెను గాని, తర్వాత మే ౨౦ వ తేదిన రూజ్వెల్టు గారు అట్టి సందేశమును దేనిని గాని ఇప్పుడు పంప దలచుకొనలేదని చెప్పినారు,

ఇప్పుడు అమెరికా వారు తమ రేవులలోనుండే జర్మనీ, ఇటలీ, రాజ్యాల నౌకలను వశపరచుకొనిన ట్లును దానివిషయములో జర్మనీ, ఇటలీల ప్రభుత్వములు ఆక్షేపణ తెలిపినట్లును ఇదివరలో వినియుంటిమి ఇప్పుడు ఫ్రెంచి వారి ఓడలను అమెరికా రేవులలోనున్న వాటిని అమెరికా ప్రభుత్వము వారు వశపరచుకొనుటకు యత్నించుచున్నారు, ఇందుకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము వారు ఆక్షేపణ దెల్పినారు—

ఈప్రకారంగా అమెరికా సంయుక్తరాజ్యము వారు లాగుకొనిన ఓడలను దక్షిణ అమెరికాలోని రాజ్యాలకు ఓడలు తక్కువగానున్నందువల్ల యివ్వవలెననియు, మిగిలినవాటిని బ్రిటిషు వారికీయవలెననియు ప్రచారము చేయబడుచున్నది. దక్షిణ అమెరికా రాజ్యాల రేవులలో పనిలేకుండా ఉంటున్న కొన్ని విదేశ నౌకలను కొనుటకై బ్రిటిషు వారు రాయబారాలు సాగించుచున్నారు.

పశ్చిమార్ధగోళంలో ఉండే ఫ్రెంచి రాజ్యభాగాలను అమెరికా సంయుక్తరాజ్యానికి సంపాదించుటకై ఫ్రెంచి ప్రభుత్వముతో అమెరికా ప్రభుత్వము వారు రాయబారములు సాగించవలెనని కోరు ఒకచిత్తుశాసనము అమెరికా శాసనసభయగు ప్రజాప్రతినిధిసభలో మే ౧౯ వ తేదిన ప్రవేశపెట్టబడినది. పడమటి ఆఫ్రికాలో ఉండే డాకారు జర్మనులకు చిక్కకూడదని అమెరికా వారు జాగ్రత్తవహించుచున్నారు, అమెరికా వారు ఫ్రెంచి వారి మార్టినిక్ దీవిని పట్టుకొనజూచుచున్నారని ఫ్రెంచి వారు అనుమానించి, తమ మార్టినిక్ దీవిని పట్టుకొనుటకై ఎవరు యత్నించినను ప్రతిఘటించెదమనుచున్నారు. అమెరికా వారు మాకు మార్టినిక్ దీవిని వశపరచుకొనవలెనని అపేక్ష లేదనుచున్నారు.

ఐర్లెండు వారి కోరికపై అమెరికా వారు, ఐర్లెండుకు రెండు ఓడలనమ్ముటకును ౫ లక్షల డాలర్ల విలువగల ఆహార పదార్థములను పంపించుటకును ఒప్పుకొన్నారు. ఆయుధ సామగ్రిని యుద్ధం చేయుచున్న దేశాలకు తప్పితే ఇతర దేశాలకు పంపించేలేదు కనుక ఐర్లాండుకు ఆయుధ సామగ్రి పంపించ వీలులేదనినారు.

ఇరాఖు వ్యవహారము

ఇరాఖులో బ్రిటిషు సేనలు ఫలూజాను ఆక్రమించియుండెను గదా ఫలూజా పరిసరములలో చేరియుండిన రషీదలీ సేనలు మే ౨౧ వ తేది రాత్రి ఆ బ్రిటిషు సేనలనెదిరించి ఫలూజాను తిరిగి రాబట్టుకొనుటకై యత్నించినవి. లోపలినుండి బ్రిటిషు సేనలను తాత్కాలికముగ బయటికి తరిమివేసి పట్టణములో చేరినవి కాని బ్రిటిషు సేనలు మరల వాటినెదిరించి తరిమివేసి ఫలూజాను ఆక్రమించినవి తర్వాత అక్కడినుండి పారిపోవుచుండిన రషీదలీ సేనలపై బ్రిటిషు విమానాలు బాంబులను వేసినవి, బ్రిటిషు వారి హబ్బానియా విమానాశ్రయముపై జర్మను విమానాలు బాంబులను వేసినవి, ఇప్పుడు యూఫ్రెటీసు, టైగ్రిసు నదులలో వరదలువచ్చియున్నందువలన సేనల సంచారమునకు అనుకూలము గానున్నది అందువల్ల పోరాటము ఇప్పుడు సరిగా సాగుచుండుటలేదు బాస్రాలో శాంతము గానున్నది మోసూలులో విమానాశ్రయములపై బ్రిటిషు విమానాలు మే ౨౪ వ తేదిన బాంబులు వేసెను.

ఇదివరలో బాగ్దాదునుండి పారిపోయిన, ఇరాఖు రీజెంటు అగు అబ్దుల్ ఎలాహి గారు ఇప్పుడు ఇరాఖుకు తిరిగివచ్చినట్లు వార్త వచ్చినది వారు స్వాతంత్ర్య ప్రతినిధిగ పూర్వ మొకప్పుడు ఇరాఖు ప్రధానమంత్రిగనుండి జమీల్ మాద్ఫి గారిని పంపినారు. అమరా మసాజీయాలలో షేకులును, బాస్రాలోని ఇరాఖులును రీజెంటు గారియెడ తమకు భక్తి విశ్వాసములున్నవని తెలియజేసినారు. త్వరలో రీజెంటు గారు బాగ్దాదుమున్నగునగరాలపై విమానాలలోనుండి తానువచ్చినసంగతిని తెలుపుచు, ఇరాఖు ప్రజలందరు తనకు తోడ్పడవలసినదని ఒక సందేశముద్వారా విజ్ఞప్తి చేయించెదరట-బాగ్దాదులో తాత్కాలికముగ నొక ప్రభుత్వమును ఏర్పాటుచేయు విషయమై ఆలోచించుచున్నారట.

ఇప్పుడు రషీదలీ గారు బాగ్దాదునుండి మోసూలుకు పారిపోయినారనియు అక్కడ వేరే ప్రభుత్వమును స్థాపించదలచియున్నారనియు, వారి సేనా నాయకులు వారిపై తిరుగుబాటు చేయుచున్నారనియు నమ్మకముదిక్కుని వదంతులు విపరీతంగా తురుకీలోని అంకారాలో ఎవరిచేతనో వ్యాపింపజేయబడుచున్నవి,

రషీదలీ పక్షము వారికి ఫ్రెంచి వారినుండి యుద్ధసామగ్రి లభించుచున్నట్లు బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారికి తెలిసినదట.

ఇప్పుడు బ్రిటిషు సేనలు బాగ్దాదుకు ౨౦ మైళ్ళ దూరంలోనున్నవి.

సిరియా

సిరియాలో ఫ్రెంచి అధికారులకు జర్మను సైనికాధికారులు సలహాల నిచ్చుచున్నారట, సిరియాలోనుండి కొందరు ఫ్రెంచి సైనికులు పాలెస్టయినులో ఉండు డీగాల్ పక్షీయ ఫ్రెంచి సేనలతో చేరుచున్నారు సిరియాలో ప్రసిద్ధిగల కొలెట్ ఫ్రెంచి సైనికాధికారి అనేక ఫ్రెంచి సైనికులతో పాలెస్టయినుకు పోయిచేరినాడట. మే ౨౪ వ తేదిన కొన్నివందల ఫ్రెంచి సేనలు సిరియానుండి పాలెస్టయినులోకి పోయినవి కాని సిరియాలో డీగాల్ పక్షీయ ఫ్రెంచి సేనలు చేరియున్న మాటను అందరులోని వారు ఒప్పుకొనడంలేదు. సిరియాకు, పాలెస్టయినుకు మధ్య సరిహద్దు దాటి ఎవరునుండుకుండునట్లు నిర్బంధ మేర్పరచబడినది.

తురుకీ

బాగ్దాదులో ఎవరో ఒక కొలంపులోనుండిన ఒక తురుష్కుడు బ్రిటిషు విమానములకు సంజ్ఞ చేసెనని కొందరు గుంపుగా చేరి అతనిచంపివేసిరి. ఈ విషయమై సమాధానము చెప్పవలసినదని తురుకీ ప్రభుత్వము వారు ఇరాఖు ప్రభుత్వమునకు వ్రాసినారు, తురుకీ రాజ్యమును శత్రువులనుండి రక్షించుటకు అవసరమైన ఏర్పాటులు చేయుటకు మరి ౧౦ లక్షల తురుకీ యు పౌనుల అప్పు చేయుటకై తురుకీ ప్రభుత్వము వారు తమ పార్లమెంటునుండి అనుమతినపేక్షించినారు. జర్మనులు యంత్రములను, రైల్వే సామగ్రిని, యుద్ధసామగ్రిని తురుకీకి అమ్మి దానికి బదులుగా తురుకీనుండి రాగిని తోళ్ళు పదును చేయువస్తువులను, అన్ని విధములగు ఆహారపదార్థములను పొందునట్టి ఏర్పాటునొకదానిని కుదుర్చుకొనుటకై యత్నించుచున్నారు. అందుకై తురుకీలోని జర్మను రాయబారియగు వాన్ పేపను గారు మే ౨౪ వ తేదిన తురుకీ విదేశాంగ కార్యాలయాధికారులతో సంభాషించిరి.

యుగోస్లావియా

యుగోస్లావియాలో జర్మను లేర్పాటు చేసిన క్రోటు రాజ్యము యొక్క ఉపప్రధాని అగు డాక్టరు రాజాక్రెసెవికు గారు డాల్మేషియాను ఇటలీ వారు తీసికొన్నందుకై ఆగ్రహమును తెల్ల గ్రక్కినట్లును, తిరిగి సమయము చిక్కినవెంటనే ఆభాగమును సంపాదించి క్రోషియాలో కలుపుకొనుటకు క్రోటులు యత్నించగలరని చెప్పినట్లును జెనీవానుండి వచ్చిన మే ౨౪ వ తేది నాటి వార్తలోనున్నది క్రోషియా రాజ్యమును భిన్నముచేసి ఏర్పరచినందుకై యుగోస్లావియా ప్రభుత్వము ఆగ్రహించుచున్నదను మాటను గల ఒక పత్రమును అమెరికాలోని యుగోస్లావియా రాయబారి మే ౨౪ వ తేదిన అమెరికా విదేశాంగ మంత్రియగు కార్డెల్ హాల్ గారికి అందజేసినాడు

గ్రీసులో ఆస్ట్రేలియా సేనల నష్టములు

ఆస్ట్రేలియా సేనలు గ్రీసులో యుద్ధములో పాల్గొనియుండెను గదా! ఆ సేనలలోనుండి ౩౯౮౩ మంది గాయాలవల్లను, మరణాలవల్లను నష్టమైనారు

ఆఫ్రికాలో యుద్ధము

ఆఫ్రికాలో యుద్ధమందు లిబియారంగంలో సోలంవద్ద జర్మను సేనలు ఈజిప్టు సరిహద్దు దాటి పోవుటకై మే ౧౬ వ తేదినాడును, మే ౨౩ వ తేదినను యత్నించి ముందుకుపోయినవి కాని బ్రిటిషు సేనలు వాటిని వెంటనే తరిమివేసినవి, ఇందువల్ల జర్మనుల ముందు నడక సాగకున్నది.

రెండవది అబిసీనియా రంగము, ఈ రంగములో మే ౧౯ వ తేదిన అంబా అలాగిని బ్రిటిషు సేనలు వశపరచుకొనినవి ఇక్కడి కోట చాల బలిష్టమైనది, ఇక్కడినుండి ఉత్తరమునకును దక్షిణమునకు బాటలున్నవి. అందువల్ల ఇది ముఖ్యమైనది మే ౨౦ వ తేదిన అబిసీనియాలో ఇటాలియను సైన్యాధిపతియగు ఆయోస్టాడ్యూకు గారు తమ అంగరక్షకులతోను అధికారులతోను బ్రిటిషు సైనికాధికారులకు వశపడిపోయిరి. ఎనిమిది తొమ్మిది వేలమంది ఇటాలియను సైనికులిక్కడ బ్రిటిషు వారికి ఖైదీలైనారు.

అబిసీనియాలో గోండారు ప్రాంతమందును, జిమ్మా ప్రాంతమందును ఇటాలియను సేనలు బ్రిటిషు వారికి ఇంకను లొంగకుండా పోరాడుచున్నవి. ౧౯ వ తేదినాటికి ఇక ఒక ముఖ్యస్థానమును కూడా సురక్షక సేనలు పట్టుకొన్నవి. దక్షిణ ప్రదేశములలో బ్రిటిషు సేనలు స్కియాస్కియా మన్నాకు దక్షిణమున ౨౫ మైళ్ళదూరంలో నాలుగైదువేలమంది కలియు పోటగు దాల్లేలనుచోటిని బ్రిటిషు సేనలు మే ౧౬ వ తేదిన పట్టుకొన్నవి. మే ౨౧ వ తేదినాటికి బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలు సొద్దుకు ఉత్తరమున ౧౨౫ మైళ్ళదూరంలో ఇటాలియనులను చేపట్టగావచ్చినారు మే ౨౨ వ తేదినాటికి ౨౨ విజయుల ఇటాలియనుల సేనలు అబిసీనియాలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలకు మధ్య చిక్కుకొన్నవి. ౨౨ వ తేదినాటికి స్కియాస్కియా మన్నాకు వాయువ్యమున ౨౫ మైళ్ళదూరంలో గేలంటు అను స్థానము, అక్కడికి పడమట విలాసదివిటి స్థానము ఇంకను దక్షిణమున డాల్లేకు ౩౦ మైళ్ళదూరమున దక్షిణమునందు ఉవాలేపిఅను స్థానము, దానికి తూర్పు వాయవ్యదిశన ౨౨ మైళ్ళదూరంలోనుండు హోలా అను స్థానము, ఇవి అబిసీనియాలోనివి బ్రిటిషు వారిచే పట్టుకొనబడినవి, సోమాలీలాండులో గర్దాఫూయి లైట్ హౌస్ పట్టుకొనబడినది మే ౨౪ వ తేదినాటికి అబిసీనియాలో ఉండిన బ్రిటిషు సేనలు ౧౨ లో వాండేకు చేరినవి.

ఇప్పుడు అబిసీనియాలో ప్రధాన యుద్ధము లేక డిస్ట్రిక్టులో జరుగుచున్నవి. ఆఫ్రికాలో శత్రు ప్రదేశాలపై బ్రిటిషు విమానాల దాడులు జరుగుచున్నవి.

పిరికివారు - మొండివారు

గుండాలను ప్రతిఘటించుటలో స్వయంసహాయము

(కే. యం. మున్షీగారు)

కే. యం. మున్షీగారు ఇటీవల పలుతావుల సంభవించిన మతకలహాలవిషయమై శ్రీ(ఫైర్సు)జర్నలులో ఇట్లు వ్రాసినారు:-

ఢాకానుండి, అహమ్మదాబాదునుండి బొంబాయి, కాన్పూరు, బిహారుషరీఫు నుండి, అన్ని ప్రాంతములనుండి ఒకే కథ వినవచ్చుచున్నది. దుర్మార్గులు శాంతజీవులను దబాయించుటకై పూనుకొనుట కనబడుచున్నది. శాంతజీవులువారినుండి పారిపోవుచున్నారు లేదా పోలీసువారిని రక్షణ కై ఆశ్రయించుచున్నారు. ఢాకాలో ౨౫౦౦౦ మంది నిలువనీడలేనివారైనారు. ౯౦౦౦ మంది టిప్పురారాకు పారిపోయిరి. ఒక లక్షమంది అహమ్మదాబాదునుండి పారిపోయిరి!

ఇదిపిరికితనములో ప్రశమించిన పిరికితనము ... నాకుచాలా సిగ్గుకలుగుచున్నది. ప్రతిదేశములోను ప్రతికాలములోను కొందరు తక్కువవారినిభయపెట్టి వారిని లోబరుచుకొనజూచుచుందురు. ఎంతవరకు పారిపొయ్యేమంది ఎక్కువగానుందురో అంతవరకు యీదుర్జనులు తమనీచవృత్తులను సాగించుచుండురు. పిరికివారెక్కడఉందురో అక్కడనే మొండివారును ఉందురు. (Couards create bullies) ఇవాటుండుట మతరాజకీయసాంఘిక భేదాలకు విపర్యయముకానేరదు. సంఘములోని గుండాలయొక్క నైజతత్వమును అదివెల్లడించును. ఈ గుండ్రను రాజకీయ మతసాంఘికశక్తులు తమపేరులోనికితీసుకొని దానితోపవితీకుకొనును నాగరికసంఘాలలో వివాదాలను రక్తమును పారించకుండా తీర్పు చేసుకొందురు. శాంతితోనున్నారే సంఘములో ఎక్కువమంది వారు ఈగుండాలను ప్రతిఘటించుచువచ్చిన యీ గుండాలు తమఆటలను కట్టిపెట్టుకొందురు. ఈవిధంగా చేయుటకు మూగా మనము అధికారులతోను గుండాలతోను ప్రాథేయ పూర్వకముగా మొరపెట్టుకొనుటను నేర్చుకొన్నాము.

పోలీసువారితో మొరపెట్టుకొంటే అల్లరులు అణగిపోవు స్వయంసహాయము చేసుకొని వారికి పోలీసువారు సహాయముమాత్రము చేయజాలరు. కొన్ని సమయాలలో వారిచేతను పట్టికొట్టిదంటే "పోవయ్యపో, మీ గాంధీతో చెప్పుకోపో మావద్దకెందుకు వచ్చినావు" అని దబాయించవచ్చును.

ఇంకోపాయమగు పద్ధతియేమనగా అల్లరులు జరిగేకాలములో పెద్దమనుష్యులు కొందరుబయలుదేరి గుండాలను ప్రాథేయపడుచుండుడు మీరంతామంచివారుగా ఉండండిఅని వారితో మొరపెట్టుకొందురు. ఈప్రార్థనశాంతిజీవులకు అవసరంలేదు. ఇకగుండాలతో ఇట్లుమొరపెట్టుకొనే బదులు పరమాంసముకంచి మరిగిన పెద్దపులివద్దకుపోయి "మాహింస్యాత్ సర్వభూతాని" అని భగవద్గీతను పారాయణము చేయుట మేలుగానుండును. ప్రతివాడును అల్లరులకాలములో తనవీధిని కాపాడుకొనుట ప్రథమకర్తవ్యము. అహమ్మదాబాదునుండి పారిపోయిన ఒకలక్ష మందిలో చేతనైనట్లెంతేలకుండిమాత్రమే గట్టిగానిలబడి తమ ఆలుపిల్లలను ... పైప్రతిఘటించియుండిన, అల్లరులకాలములో తమవాడలలో స్వయంసేవక సంఘాలు ఏర్పడియుండినచో అనగానికింతటిదురవస్థపట్టకుండా ఉండేది. అహమ్మదాబాదులో కొన్నివాడలలో తెలివిమంతులు ఆత్మోజస్సుగా ఏర్పడిరి ఆట్టివాడ్ర-లో గుండాలుతమ వ్యాపారాన్ని సాగించలేకపోయిరి.

గుజరాతు అహింసకు పేరుపొందినది రాజకీయరంగములో జనులు జెయిలుకుపోయిరి లాఠీ దెబ్బలుతినిరి. అట్టివారు గుండాలనెట్లుప్రతిఘటించవలెనో అతత్వాన్నిమాత్రము నేర్చుకోలేకపోయినారు. కొన్నేళ్ళక్రిందట ఢాకా హిందువులదుర్గతినిగురించి శ్యాంప్రసాదము ఖర్జీగారు వెల్లడించిరి. బెంగాలును ప్రాంగాన్ని ఎత్తివేయవలెనని ముఖర్జీగారు వైస్రాయిగారితో మొరపెట్టుకొన్నారు. దీన్నిబట్టి బెంగాలుజనుల అధోగతియెట్టిదోఊహించవచ్చును. బెంగాలు ఢాకాలో హిందువులు నూటికిరజ్రప్రకారమున్నారు. వారే ఎక్కువవిద్యావంతులు, ధనవంతులు. కాని తమ ఆస్తిపాస్తులను రక్షించుకోలేనివారనుటసిగ్గుచేటుగానున్నది. దుర్మార్గాన్ని ప్రతిఘటించుట ప్రతివానిపరమవిధియై యున్నది. ఆప్రకారంచేయక మనము పారిపోవుచున్నాము ఈనాడు దేశములో అరాజకము మొదలైంది, రేపుమనరాజాస్థానాలు, మన స్త్రీలు, అవమానింపబడవచ్చును. మరునాడు బయటినుండివచ్చేగుండాలు దేశాన్ని ఆక్రమించుకొనవచ్చును. ఈకష్టాలన్నింటిని ఎదుర్కొందమా లేకమనముదరముకిపారిపోదమా!

గుండాలను ప్రతిఘటించుటలో మనమునూ గుండాలమూ కావలసినపనిలేదు, అహింసామార్గమున కూడా ప్రతిఘటించవచ్చును ఈ ౨౦ఏండ్లనుండి మహాత్మాగాంధిగారు దానినే బోధించిరి. లేదా మనము సంఘాలను స్థాపించి అవసరంవచ్చినప్పుడు సంఘీభావముతో ప్రతిఘటించవచ్చును.

గణేశశంకరవిద్యార్థిగారు హిందూముస్లింఅల్లరులలో ఉభయవర్గాలను సమాధానపరచుటలో ఆత్మబలిదానము చేసుకొనెను.

దుర్మార్గాన్నిచూచి పారిపోవుటకంటే మించినపాతకంమరిలేదు. ప్రతివాని జీవితములో ఒకొక్కమారు వానివిధిని నెరవేర్చితీరవలసివస్తుంది. అట్టివిధిని నెరవేర్చుటలో ప్రాణముల నర్పించుట మానిపోవక్రై తేజస్సును అర్జించుటయగును. అట్టిఅర్జన శూరులకే చెల్లును.

——

మా మద్రాసు లేఖ

మేయరుబాసు దేవుగారి మరణము.-

(స్వకీయ విలేఖరి)

మద్రాసు కార్పొరేషను మేయరు శ్రీ ని. బాసు దేవుగారు ౨౧-౫-రగలేని మరణించినట్లు తెలియబర్చుటకు చింతిలుచున్నాము, కాంగ్రెసు సభ్యులు, మేయరు సత్యమూర్తిగారు కాంగ్రెసువిజ్ఞానుసారము రాజీనామాయిచ్చినపిమ్మట వీరుయునైటెడ్ మ్యునిసిపలు కాంగ్రెసు పార్టీతరఫున మేయరుగగత నవంబరుమాసములో ఎన్నుకొనబడిరి. వీరుఈ ఆరుమాసములపాటు మేయరుగ కార్యనిర్వాహణసమర్థతతోను సత్తాతోను నిర్వహించియున్నారు. వీరిఅకాలమరణమునకుసంతాపం తెలుపుచు పురప్రముఖులు, కమీషనరు శ్రీ ఓ. పుల్లారెడ్డి I. C. S గారు పరామర్శప్రకటనలుచేసిరి. సంతాపసూచకముగ కార్పొరేషను కార్యాలయములు, పబ్లిక్ లేడిరోలు మూయబడెను.

మద్రాసు కార్పొరేషను వ్యవహారములు:

శ్రీ కె. వెంకటస్వామినాయుడు, పి. ఎం. ఆదికేశవులునాయకరు గారు ఈసందర్భమున గాంధిగారిసలహాపొంది నిన్న మద్రాసుండి తిరిగివచ్చిరి గాంధీగారు కార్పొరేషను ఉపఎన్నికలకు కాంగ్రెసువారుపోటీచేయుటకు కొన్ని షరతులమీద అంగీకరించినట్లు తెలియుచున్నది,

నిన్న నుఈవిషయమై అలోచించుటకు కాంగ్రెసుమ్యునిసిపలుపార్టీ సమావేశముజరిగినది వారు "కాంగ్రెసువారు కార్పొరేషనుఎన్నికలకుపోటీచేయవలెనని ఏకగ్రీవముగతీర్మానించి యున్నారు. ఈసందర్భమున పార్టీలీడరు వెంకటస్వామి నాయుడుగారు ఒకప్రకటనచేయుదురని తెలుస్తుంది,

సత్యాగ్రహ వార్తలు

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు సత్యాగ్రహముప్రారంభమునుండి ఈఆరుమాసముల లెఖ్ఖలను ప్రకటనచేసినారు.

"ఈఆరుమాసములనుండి ఆంధ్రజిల్లాలలో సత్యాగ్రహముచురుకుగను, అతిఉత్సాహముతోను జరుగుచున్నది. గాంధీగారిచే ఆమోదింపబడిన ౨౧౬౫మంది సత్యాగ్రహమొనర్చిరి. వీరిలో ౧,౧౧౫మందిని ప్రభుత్వము ఖైదుచేసి శిక్ష విధించి ...

ఈ౧౦౮౬ అరెస్టుకాని సత్యాగ్రహ ... గాంధీగారిసూచనలప్రకారము ఒకప్రత్యేక కార్యక్రమమునందు నియోగింపబడిరి. వీరుగ్రామగ్రామము అనుసంధరించి యుద్ధవ్యతిరేకప్రచారముచేసిరి. యిందులోగతెగ్గురు ఢిల్లీ అభిముఖులైవెళ్ళగా ... గురు మధ్యరాష్ట్రములు, ... కటకంలోను అరెస్టుచేయబడిరి.

యింతవరకు సత్యాగ్రహులపైవిధించిన జుల్మానల మొత్తం ౧,౧౦౬,౬౫౯-౨-౭ రూపాయలు.

ఈసత్యాగ్రహులలో తెలుగుహమ్మదీయులు, (32)హరిజనులు, ౬౫గురు స్త్రీలు అగుదురు,

ఈరిపోర్టుకాలములో ఉత్తర విశాఖపట్నం, పశ్చిమగోదావరి, అనంతపురం, కడపజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘముల కాంగ్రెసుపిటెంటు అరెస్టుచేయబడి శిక్షింపబడిరి

——

నిజాంరాష్ట్ర అష్టమాంధ్ర మహాసభ పర్పాటులు

చిలుకూరు, ౨౦-౫-౪౧

చిలుకూరులో జరుగబోవుమహాసభకు కావలసినపర్పాట్లజేయించుటకై, మహాసభాధ్యక్షులగు మం-రామచంద్రరావు గారును, ౨-సం-అధ్యక్షులగు గోపాల్ రెడ్డిగారును, హైదరాబాదునుండి యొకరినిపంపినారు వారువచ్చిన ౧౫ రోజులనుండి మండపనిర్మాణాదులు జరుగుచున్నవి మం-రామచంద్రరావు గారును. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు గోపాల్ రెడ్డిగారును ౩ పర్యాయము వచ్చిచూచి మరల తిరుగ్నాడు వచ్చెదమని వెళ్లిపోయిరి. మరియు, జేకవోలు గ్రామ జలీమహాసభనిచ్చుటకాహ్వానించినవారు గావునదీనికి కావలసినపర్పాట్లలో వారిసహాయముకూడ అవసరమని నారు జేకవోలునివాసులైన మంత్రిప్రగడ రాజగోపాలరావుగారితో చెప్పి వెళ్ళిరి

రాజగోపాలరావుగారు అచ్చోగ్లగూడెం జెట్టిపోతులగూడెం మున్నగు చుట్టుపట్లగ్రామాలకుపోయి అక్కడి ప్రజలను సహాయమర్థించిఊరుకుఒకరు ౧౦౦ మంది వా॥ మూడుదినములుపని చేయుటకేర్పాటుచేసిరి. ఆ మనుష్యులను పెట్టుకొని హైదరాబాదునుండివచ్చిన బోజంగారు గాలియనక ఎండయనక శ్రమపడిశ్రద్ధతో పనిచేసి చేయించి, మహాసభామండపమును, ప్రతినిధులబసలను దుకాణములనుతయారుచేయించి తిరిగి హైదరాబాదుకుపోయిరి.

ఆ క్రొత్త చిలుకూరు ప్రాతచిల్కూరు అనురెండుగ్రామములుగలవు. రెండుగ్రామాలకు పటేలుపట్వారీలు ఒకరే. వీరుమంత్రిప్రగడ వెంకటప్పారావు, కొండపల్లిఅనంతరామయ్య గారు వీరుయీరెండూళ్ళకుపోయి, మహాసభ కట్టిసహాయము చేయుటకుగాని సభకుహాజరగుటకుగాని పూనుకొనినవారికి ౬ మాసములుజైలుశిక్షవిధింపబడునని హెచ్చరించుచు డప్పులతో చాటింపజేయుచు ప్రజలనుబెదరగొట్టుటచే ప్రజలుభయపడి మంటపాదినిర్మాణముల కట్టిసహాయములను చేయుటమానుకొనిరి. ఆహ్వానసంఘాధికారులు, నిన్న, మొన్న నొక్కరొకరేవచ్చిరి, ఈ పొగ్య తూలకుగెడ్డలగుటచే వారురాలేకపోయిరట, ఇక్కడిపరిస్థితులిట్లున్నవి.

ఇంతవరకు నీటివసతులేవియు కల్పింపబడలేదు. బావిపూడికతీయించుటకు ౫౦ రూ. గుత్తయీయబడినవి. హోటల్ వారొకరువచ్చిఎందువల్లనో తిరిగిపోయిరి.

సదాశివపేట

ఆర్యసమాజ వార్షికోత్సవము

(ఒ-వి)

ఈరోజులలో సదాశివపేటలో ఆర్యసమాజపు త్రితర్షికవార్షికోత్సవము జరుపబడెను ౧౫-౫-౪౧ ప్రాతఃకాలము ఎనిమిదిఘంటలకు స్వామిరామేశ్వరానందు పం వినాయకరావు (ప్రధాన్ ఆర్యప్రతినిధిసభ భాగ్యనగర్), పం-నరేంద్రజీ పం బన్సీలాల్ (మంత్రి,ఆర్యప్రతినిధిసభ, పం-దత్తాత్రేయప్రసాద, పం-భద్రదేవుజీ, పం-వెంకటేశ్వర్ రావు మొదలగువారందరిని మహావైభవముగ స్వాగతముచేసి ఆర్యసమాజ పెండాలులోనికితీసుకవచ్చిరి.రాగా వేపం-వెంకటేశ్వరరావుగారి ప్రార్థనానంతరము స్వామీరామేశ్వరానందు గారి వ్యాఖ్యానముఅనంతరము మధ్యాహ్నము శంకాసమాధానముచేయబడెను, అతర్వాతవకలు పం. వెంకటేశ్వరరావు పం-భద్రదేవుజీ, పం-నరేంద్రజీ, శ్రీమతి శాంతదేవిగారు మరియు శ్రీమాన్ పం-వినాయకరావుజీ విద్యాలంకార్ గారి విద్వత్తాపూర్ణభాషణలుజరిగెను

౧౬-౫-౪౧ ప్రాతఃకాలము హవనము తర్వాత శ్రీమాన్ పం-వినాయకరావుజీగారి కరకములతో ధ్వజారోహణఅయెను. పం-భద్రదేవుజీగారిఉపదేశముఅయెను. మధ్యాహ్నం పం. నరేంద్రజీగారిఅధ్యక్షతలో యువకసమ్మేళన గావింపబడెను అతర్వాత మధ్యాన్నము పం-బన్సీలాల్ శ్యామ్, పం-నరేంద్ర, పం. వెంకటేశ్వరరావు,పం-భద్రదేవు, శ్రీమతి శాంతదేవి శ్రీమాన్ స్వామి రామేస్వరానందు గారలభజనవ్యాఖ్యానములు అయెను.

౧౭-౫-౪౧ ప్రాతఃకాలము హవనానంతరము పం-బన్సీలాల్ వ్యాస్ భజనము, తర్వాత శ్రీమాన్ పం రామేశ్వరానందు గారి ఉపదేశములుజరిగెను మధ్యాహ్నం శంకాసమాధానానంతరము శ్రీమతిశాంతిదేవిజీ గారి అధ్యక్షతలో స్త్రీసమ్మేళనం జరిగెను

సాయంత్రము పం బన్సీలాల్ వ్యాసుగారి భజనలు పం వెంకటేశ్వరరావు, శ్రీమాన్ పం. బన్సీలాల్ వకీలు (మంత్రి ఆర్యప్ర.ని స హైదరాబాదు) గారలవిద్వత్తాపూర్ణభాషణజరిగెను, శ్రీబన్సీలాల్ (మంత్రి ఆర్యప్ర,ని స హైదరాబాదు] గారికి వేదప్రచారార్థము నోట్లమాలవేయబడెను. ప్రతినిత్యము రెండువేల ఉపస్థితి అవుచుండెను

ఈరానిదుండగాల విచారణ

కాటికాయల ౧౭ ఖుర్దాదు

(ఓ-వి)

రెండుమాసములక్రింద మూపళ్లెలవెంబడి జరిగిన ఈరానిదుండగాలవిచారణకొరకు పోలీసువారికి, యిప్పుడుశ్రద్ధకలిగింది. అసలుఈరానీల మిడతలదండుఊళ్ళమీపడ్డప్పుడే, పోలీసువారితో మొరపెట్టుకున్నాము, నేడుపెండియాల, చినపెండియాల కాటికాయల పటేలు పట్వారిలతో వాఙ్మూలాలుతీసుకున్నారు పోలీసుమరదుగారు మొదలగుపెద్దలు. వీరిఅత్యాచారాలకు గురియైన ఊళ్ళుచుట్టుపట్టుయింకాఉండెను. కాని పోలీసువారు అక్కడికిపోను శ్రమతీసుకొనలేరు, ముఖ్యంగా ఈరానీలు పెట్టితీసుకొనిన బండ్లవాళ్ళు ఆఊళ్ళలోఉండిరి. ప్రజలకష్టనష్టాలపై, ప్రభుత్వమునకుకలిగిన ఈఆతురతప్రజానీకానికి శాంతిభద్రతల ప్రసాదిస్తుందనినమ్మిక-

ఎనిమిదవ ఆంధ్ర మహాసభ

ప్రతినిధులు, ప్రేక్షకులకు హెచ్చరింపు

చిలుకూరునందు ౨౯-౩౦-౩౧ తేదీలు (౩-౪-౫ జరాన్) తేదులలో సమావేశము కానున్న ఎనిమిదవ ఆంధ్రమహాసభకు రైలుప్రయాణికులవిషయమున మేమియింతవరకే వివరముగా ప్రకటించియుంటిమి. రైల్వేవారితో కన్సెషన్ (తగ్గింపు రేటులు) పోయినసంవత్సరముమాదిరి లభించగలవనితలచియుంటిమి. కాని పురమునకు ఎక్కువ సంఖ్యగా ప్రతినిధులు, ప్రేక్షకులు రైలులో ప్రయాణముచేయనందున, కన్సెషన్లు యివ్వజాలమని తెలిపినారు. చిలుకూరుమహాసభకు పోవుప్రయాణికులు, రైలుఛార్జీలు పూర్తిగ భరించవలసివచ్చున్నది

రైల్వేబస్సులు ఆతేదులలో ఎక్కువగా నడిపించుమని కోరగా వార్కెటుపల్లి, ఖమ్మం, హైద్రాబాదుడిపోలనుండి ఎక్కువగా బస్సులు నడిపించవలెనని ఆయాడిపోలవారికి ఉత్తరువులు పంపబడినవి. రైల్వేబస్సుల ఏర్పాటు లుండును.

హైద్రాబాదు స్థాయిసంఘ కార్యాలయమునుండి ప్రత్యేకమోటారుబస్సులు ఏర్పాటులుకూడ జరుగుచున్నవి. కాని ఈ ఏర్పాటులలో సౌకర్యములు పొందదలచుకొన్నవారు, ఇంతవరకే ప్రకటించినప్రకారము ముందుగా, మా కార్యాలయములో పైకము చెల్లించి తమపేర్లుబుక్కు చేసియుంచవలయును. అట్లుచేయక అప్పటికప్పుడే ఈప్రయాణపుసౌకర్యములకు ఈబస్సుల ఏర్పాటు జరుగజాలదు.

రైలులో వెళ్ళగలచినవారు ఖమ్మంలోదిగి ఖమ్మంనుండి చిలుకూరుకు ప్రయాణము చేయవచ్చును.

ఇట్లు
చిక్కేపల్లి రామచంద్రరావు,
స్థాయిసంఘ కార్యదర్శి
సుల్తాన్‌గూడెం, హైద్రాబాదు.

నల్లగొండ చెరువులు

హైదరాబాదు (దక్కన్), తీరు ౧౯

ప్రభుత్వ ప్రకటనశాఖవారిట్లు తెలుపుచున్నారు. నల్లగొండజిల్లాలో గతసంవత్సరం అతివృష్టివల్ల చాలాచెరువులు తెగిపోయెను దానివల్ల ౧౫ లక్షల నష్టం రైతులకుకలిగెను ౪౩౯ చెరువులున్న 33౭ పెద్ద చెరువులున్ను తెగెను. మూడునెలలలోనే ఆబ్కాషీవారు (నీటుకర్మశాఖవారు—Irri-gation Department) వీటిలోచాలావాటినిబాగుచేసిరి తక్కినవాటిని ఈవానకాలము ప్రవేశించుటకు బాగుచేయుదురు సాధారణముగా ఈపని ౫ ఏండ్లుపట్టేది దీనికింతవరకు ౪ లక్షల ౭౦ వేలు వ్యయమైనది, దీనివలన ౩ లక్షల ఎకరాలభూమి సేద్యయోగ్యమైనది.

బయటికి పంపివేయుట

హైదరాబాదు[దక్కన్] తీరు ౨౦:

అఖిలభారత హిందూయువజన సంఘాధ్యక్షులైన బాలశా స్త్రీహరిదాసుఅనేవారు నాగపూరువారు వారు హైద్రాబాదునగరములో కొన్నిదినములవరకు రామమందిరములో మహాభారతమును గురించివ్యాఖ్యానాలుచేసినారు. అందులో వారు ఆక్షేపణీయముగా ఉపన్యాసాలిచ్చినారని ప్రభుత్వమువారు అతనినిరాష్ట్రమునుండివెంటనే వెళ్లిపొమ్మన్నారు,

(దక్కన్ క్రానికల్)

గోలకొండపత్రిక

వృషనామసం॥ర జ్యేష్ఠ శు॥ ౩

గురువారము

మన పన్నులు

కొన్నాళ్ళ క్రిందట హైదరాబాదు నగరంలో సాహుకార్ల సంఘ కార్యవర్గమువారి సభ జరిగినది. అందు సాహుకార్లు తమ ఆదాయాలు తగ్గిపోవుచున్నవి కదా అని విచారపడినారు. ప్రభుత్వమువారొకదిక్కు అనుకవృద్ధి శాసనము (అధికమగు వడ్డీశాసనము) చేసినారు. ఇంకొకదిక్కు భూమిగిరవు బేంకుల స్థాపించుచున్నారు. మరొకదిక్కు భూపరాధీన శాసనము చేసినారు. వేరొకదిక్కు అప్పులపరిష్కారసంఘాల నేర్పాటు చేసినారు ఇకమనగతి యేమిఅని విచారించినారు. సాహుకార్ల అదృష్టవిశేషముచేత యూరోపు యుద్ధం ప్రారంభించెను. దాని ఫలమైన ఆదాయంపన్ను అప్రదలపొందింది. ఈ అపుడల దొంగరూపంపాగితే అంత బాగుంటుంది అని సాహుకార్లు ఆలోచించుకొన్నారట. ఇది సహజమే. అయితే మనము గమనించవలసిన దేమనగా సాహుకార్లకు నిజంగా నష్టమున్నదా!

ప్రతినాగరిక దేశములోను వివిధరూపములైన పన్నులచేతనే ప్రభుత్వములు సాగుతూఉండును. ఆపన్నులు అందరిపైనను విధింపబడవలెను. పన్నుల భారాన్ని రాష్ట్రములోని ప్రజలందరును పంచుకొనవలెను. అటుకాక పన్నులిచ్చువారొకరు అనుభవించేవారింకొకరు, అవస్థపడేవారొకరు, సుఖపడేవారింకొకరు. అయినట్లయిన అది సవ్యమైన (Equitable) కానేరదు మన హైదరాబాదు రాష్ట్రములో ఇప్పుడు ముఖ్యమగు పన్నులు—

(౧) భూమిపన్ను
(౨) కల్లుసారాపన్ను
(౩) కరోడ్గిరిపన్ను
(౪) రైల్వేమార్గు
(౫) చిల్లరపన్నులు [అనగా అడవి, టప్పా, రిజిస్ట్రేషన్, స్టాంపు, మున్నగునవి]

ఇతరదేశాలతో పోల్చిచూచిన యీ క్రింది పన్నులు మన దేశములో లేవని తెలియగలదు.

[౧] పరిశ్రమనుండి వసూళ్లు
[౨] చావులపన్నులు
[౩] ఆదాయంపన్ను

ఈమూడును లేనందువలన ధనికులు, కోటీశ్వరులు, వ్యాపారస్థులు, పరిశ్రమలను స్థాపించినవారు, ఉద్యోగులు, వీరందరును రాష్ట్రానికి లాభాలుకాని ఉపకారాలుకాని లేకుండగా సుఖపడుచు ఏలాటిభారమునూ వహించనివారై ఆనందముగా కాలము గడుపుచున్నారని చెప్పవలెను. పరిశ్రమలు, అనగా ఫ్యాక్టరీలు, మిల్లులు, కార్యాలయాలు, యంత్రాలయాలు స్థాపించువారు ధనికులే యనుటలో సందేహము లేదు. ఒకయంత్రాలయములో నూర్లు వేలు కూలీలు పనిచేయుదురు. వారిశ్రమపై కొందరుధనికులు వేలులక్షలు సంపాదించుచుందురు. వారు తమ లాభాలలో ఒకఅంశాన్ని ప్రభుత్వాని కెందుకీయరాదు.

ధనికులద్రవ్యాన్ని రక్షించేవారు ప్రభుత్వమువారు. ధనికులు చనిపోతే వారి ఆస్తులకొలది ఆస్తి సుఖముగా వారి వారసులకుచెందును మన రాష్ట్రములో ఒకజాగీర్దారు చనిపోతే వానివారసున్ని ఆ జాగీరు పొందుటకు కొన్ని మాసాలో తప్పితే కొన్ని సంవత్సరాలో శ్రమించిచాలాఖర్చులనుభరించు కొన్నిసందర్భాలలో ఒకటిరెండు సంవత్సరాల ఆదాయమును ఇచ్చుకొని సరిపెట్టుకొనుచుందురు. కాని ఒక కోటీశ్వరుడుచచ్చిన వానివారసులకే యిసుమంతైన ఏనష్టమున్నులేదు. యూరోపుదేశములో లక్షాధికారులపై చావుపన్నులను తీసుకొందురు. మొన్న నే ఆంగ్లదేశములో ఒకగ్రహభారముచాలని "లార్డు" చనిపోయెను అతడు విడిచిపోయిన సుమారు ఏడునిమిదికోట్ల ఆస్తిలో సుమారు మూడుకోట్లను ప్రభుత్వమువారు తీసుకొని మిగతా మొత్తాన్ని వారసులకు వదలిరి.

ధనికులు, వ్యాపారులు, ఉద్యోగులు తమకువచ్చు రాబడియందుండి ఒకఅంశాన్ని ఆదాయము పన్నుగా ప్రతిదేశములోను ఇచ్చుకొనుచున్నారు. బ్రిటిష్ఇండియాలోనైనా ఆదాయంపన్ను కలదు. ఆదాయముపన్ను మూలాన ప్రభుత్వానికి లాభము కలదు. సంవత్సరానికి ౧౦వేల రూపాయిలు జీతముపొందే ఉద్యోగి ౫౦౦ రూపాయిల ఆదాయముపన్ను సంతోషముతో ఇచ్చుకోగలడు.

పైవిధముగా కొత్తపన్నులను విధించిన దేశములో భారమువహించదగినవారు తమ ధర్మాన్ని న్యాయముగా నిర్వహించినవారౌదురు. కానిమనరాష్ట్రములోధనికులు ఏమిన్నీ భారము వహించకుండాఉన్నారు. మనపన్నులలో అన్నిటికన్న యెక్కువఆదాయమిచ్చేపన్ను భూమిపన్ను— తెలంగాణాజిల్లాలలో ఆదాయమునున్న— తరీలోసాధారణముగా పన్నుకు కూలీకిసరిపోవుఆదాయమే వచ్చును. అందుచేత పన్నులనుసగటుపై రాష్ట్రమంతటను ఒకకోటిరూపాయిలవరకైనను అనగా మూడవభాగమువంతువరకైనను తగ్గించుట అవసరము. ఒకకోటినష్టమును ప్రభుత్వమువారు సహింపగలరా? సహింపజాలరునిజమే. అందుచేతనే సుమారు ౭౦, ౮౦ ఏండ్లనుండి బ్రిటిషుధనికసోదరుడు భరించుభారాన్ని మనరాష్ట్రధనికసోదరుడు తప్పించుకొని లాభముపొందువచ్చినాడుకదా ఆట్టివారిపై ఈకోటినిసరిపెట్టితీరవలెను. మాఅభిప్రాయములో ఆదాయముపన్ను చావుపన్ను పరిశ్రమలపన్ను అను పైనచూపిన మూడువిధాలపన్నులను మనప్రభుత్వమువారువిధించినచో ఒకకోటియేమి అంతకుమించిన ఆదాయమూలభ్యమగును

రైతుకష్టములో శతాంశమైనను సాహుకారికిలేదు, ఎండలోఎండి వానలోనాని చలిలోవణకి, రాత్రినిద్రలేక, తిరిపెతిండిలేక మోటుజీవనముచేసి, వానదేవుని అనుగ్రహముపొంది, జమాబందిఅధికారులకరుణకుపాత్రుడై, సేటులుపట్వారీలకుదాసుడై, ఏదోకొంతపండించుకొనిన, వ్యాపారులు రైతులపై తమచాతుర్యమును పయోగించి లేకతేరగా అగ్గువగాసరుకుగొని గొప్పలాభాలు పొందుచుందురు. అట్టివారు, ఏప్రభుత్వమురొక్కరైళ్లనుండి రోడ్లనుండి, మార్కెట్లనుండి, పోలీసులనుండి, న్యాయస్థానాలనుండి లాభముపొందుచున్నారో అట్టిప్రభుత్వానికి ఆదాయముపన్ను ఇచ్చుకొనకుండిన అధర్ములుగా పరిగణింపబడుదురు

ఇకయుద్ధకాలములో ఆదాయంపన్ను వేయకూడదను మనప్రభుత్వనిర్ణయముతో మేమేకీభవించనందులకు విచారపడుచున్నాము. ఇప్పుడే ఆదాయంపన్ను విధించవలెను. ఇప్పుడే వ్యాపారస్థులకు మితిమీరినలాభాలు కలుగుచున్నవి. ఇప్పుడే ఆంగ్లస్థానములో ౨౦ షిల్లింగులలో ౧౭౪ షిల్లింగులను, ౧౭౪ షిల్లింగులును ఆదాయపుపన్నుగావిధించి వసూలుచేసుకొనుచున్నారు అంతగొప్పఆదాయంపన్ను ఏకాలములోను ఏదేశములో నువసూలయియుండలేదు. అట్టిచో మనదేశములో బ్రిటిష్ఇండియాలోని ఆదాయంపన్ను మేరకైనను ఇప్పుడెందుకువిధించరాదు— మనప్రభుత్వమువారు పునరాలోచింతురని మేము పునర్విజ్ఞాపనము చేసుకొనుచున్నాము.

నల్లగొండలో రోడ్లు

ప్రకటనశాఖవారిట్లు తెలుపుచున్నారు

నల్లగొండజిల్లాలో రోడ్లనిర్మాణము బాగాజరుగుచున్నవి. రెండు కొత్తమోటరురోడ్లు ౩౮ మైళ్ళపొడుగువి నిర్మింపబడినవి. వీటిపై ౨౨౨౦౦౦ రూ॥ ఖర్చయినవి, ఇవిదేవరకొండ తాలూకాలో పిండ్లిపాకచెరువుకు సంబంధించినవి. ఒకటి ఇబ్రాహీంపటంనుండి మల్లెపల్లికిపోవు రోడ్డు ౨౨ మైళ్ళపొడువునిర్మించినారు ఇంకొకటి పిండిపాకలనుండి పెద్దమునుగాలవరకు ౧౬ మైళ్ళరోడ్డునిర్మించినారు. ఇకముందు ఈరోడ్డు నాయొక్కరవరకుపొడిగింతురు అచ్చటకృష్ణానదివద్దనీటిచెరువును నిర్మింతురు

ఇదివరకులో నల్లగొండనుండి తిప్పర్తివరకు ౧౫ మైళ్ళరోడ్డుఉండింది దానినిబాగుచేసినారు. ఈవిధంగాఇప్పుడు ౭౨ మైళ్ళరోడ్డు మంచిదిఏర్పడింది.

ప్రథమనిజాంరాజ్య ముదిరాజ మహాసభ

అధ్యక్షోపన్యాసము

హైదరాబాదు (దక్కను) తే॥ ౨౨

నిన్న ఇక్కడ కాచిగూడెమునందుతుల్జాభవనములో ప్రథమనిజాంరాజ్య ముదిరాజమహాసభ శ్రీ పం॥శే. కృష్ణస్వామిముదిరాజుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమైనది. అందు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు బి. వెంకటరాంగారు ఉపన్యసించుచు నిట్లుచెప్పిరి:

నిజాంరాజ్యము నానావిధములగు సంఘములకు, మతములకును స్థానమై సర్వమతసామరస్యముకల్గియున్నది. ఇందలివివిధసంఘములు తమతమయౌన్నత్యముకై పాటుబడు నభివృద్ధినొందుచుండుట కులసోదరులకు విశదమైయున్నది, అట్టియభివృద్ధిగాంచుటకే ముదిరాజసంఘము ముందంజవేయుచున్నది, ప్రతిగృహము ను బాగుపరచుటచే సంఘము, సంఘమువలనమతము, మతమువలన దేశౌన్నత్యము కలుగును. తమతమయాచారములను పాటింపుచు మతక్షేమమునకుపాటుబడినచో దేశక్షేమముతప్పకకలుగును

ముదిరాజసంఘము

మహాభారత పసిద్ధుడగు యయాతిరాజు, తన మామగారగు శుక్రాచార్యునికిగావించి వాగ్దానము నతిక్రమించినందున యౌవనమందే ముసలితనమునొందునట్లుశాపమునొందెను. అతనిపుత్రులలోనొకడగు పురూరవుడు తండ్రియొక్క ముసలితనమును తానుగైకొని తనయౌవనము నాతనికొసగెను. ముదిమినిగైకొన్న రాజుగావున ముదిరాజనుపేరుతోనొప్పుచుండెను. కావున వారిసంతతికి కూడ ముదిరాజనామముకలైనని డాక్టర్ ఇథర్స్టన్ గారు రచించిన "దక్షిణహిందూస్థాన మతకులచరిత్రము"; ఏ. అగయ్యగారిచేరచింపబడిన "చంద్రవంశజులచరిత్రము" అనుగ్రంథమును దెలుపుచున్నవి. రాజ్యాధిపతులై, గొప్పవీరులైయొప్పుచుండిన మనపూర్వులు దేశమంతటనువ్యాపించియుండిరనుట కనేకచారిత్రికప్రమాణములుగలవు. అట్టిముదిరాజకులమువారు తెలంగాణాప్రాంతమున తెలగ,తెనగ,తెలగాలు, ముతరాచ, ముత్రాసి, బంటులనియు, కర్ణాటకప్రాంతమున, కబ్బలీరనియు, మహారాష్ట్ర ప్రాంతమునకోలి, నాయకులనియు మలయాళప్రాంతమున ముత్తరాయర్, ముత్తైయర్ అనియు వాడబడుచున్నారు. ఇప్పుడుముదిరాజప్రజలస్థితి చాలవెనుకబడియున్నది. విద్యావిహీనులు, సామాన్యజీవనులుగ నెక్కుడుమందియున్నారు ఈసంఘమునకిట్టి దుర్దశవచ్చుటకు విద్యలేకుండుటయే ముఖ్యకారణమని తలంచుచున్నాను

విద్య

దుర్వ్యసనము, త్రాగుబోతుతనము ఆరోగ్యముతక్కుండుట, వివేకవిహీనమగు ఆత్మగౌరవహీనత అనునిని పోగొట్టుటకైవిద్యకావలెను. మనలో చదువరులసంఖ్య చాలతక్కువగా నున్నది. ఎంతవరకు విద్యాతేజము ముదిరాజసంఘమును వ్యాపింపదో అంతవరకాసంఘమంధకారమువందుండును. ప్రారంభవిద్యను నిర్బంధముగావించి ప్రజలకుచితముగ ప్రభుత్వమువారే బోధింపగలరు. పగలంతయుకష్టపడి తమకడుపునింపుకొను వారికి విద్యాభ్యాసమునకై స్థానికరాత్రిపాఠశాలలుండుటఅవసరము. ఇందుబోధకులు ఇతరవృత్తులనగా కూలినాలిచేసుకొని జీవించెడివారికి మిగులదయతోను ఓపికతోను బోధింపవలెను.

శ్రీయుత మాడపాటిహనుమంతరావుపంతులుగారు శ్రీరాజాబహద్దరు వెంకటరామారెడ్డి, ఓ.బి.ఇ. గారి యాధిపత్యమున మనరాష్ట్రమునకేకైక సంస్థయగు బాలికలఉన్నతపాఠశాలను స్థాపించి బాలికలందు మాతృభాషతో విద్య వ్యాపింపజేయుచున్నారు. కావునమనముదిరాజసంఘమున సోదరులుగాని సోదరీమణులు గాని యీకను స్త్రీవిద్యనుగురించి తగినశ్రద్ధవహించుటలేదు కావున బాలికలకును పాఠశాలల నేర్పరుపవలసియున్నది.

బాల్య వివాహము

అతిబాల్యమున వివాహముచేయుటవలన మనజాతికినిదేశమునకును గొప్పకష్టనష్టములు, లుగుచున్నవి ఇందువలనఅల్పాయువులు, బలహీనులును పుట్టుచున్నారు ఇతరకారణములవలన స్త్రీపురుషులనారోగ్యగస్తులై యకాలమునమరణముపొందుచున్నారు—వారిసంతతికికూడ ఆదిరోగములేపట్టుచున్నది, ముదిరాజసంఘమున బాల్యవివాహము గావించుపద్ధతియుండుటచే దీనినిపోగొట్టప్రయత్నించవలయును,

ముదిరాజ వ్యవసాయకులు

మనదేశమున వ్యవసాయముదప్ప మరొక ఆధారములేని ముదిరాజులుసెక్కుండుగులరు. వీరికేవలమునకు తగినంతభూములులేనందువలన నెక్కువపండింపలేక ఎండినంతతో నేతృప్తిజెందుచు కడుబీదలైకాలముగడుపుచున్నారు. భూస్వాములై సొంతముగా వ్యవసాయముచేసుకొను వారలున్నను పనులవంచనవలననను, వ్యయముచేయుటలో యుక్తాయుక్తములు తెలియనందునను అప్పులపాలగుటవలన వారిభూములు పరులపాలగుచున్నవి. ఈదుస్థితినిత్వరలోబాగుపరచుటకు మనము ప్రయత్నింపవలెను. ఇట్టిస్థితినితొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారే "భూమూని యిన్సెదాదు యింతెఖాలె ఆరాజీ" అనుశాసనమునేర్పరచిరి. ఇందుముదిరాజులు "కోలి, మాలి, తెలంగు"అని వాడబడియున్నారు. ఈపేర్లుముదిరాజులకు వ్యావహారికనామములు.

చౌదరీలు

కులముయొక్క బాగోగులనుగమనింపుచు కులధర్మములనురక్షింప నాయకుడొకడుండుటయుక్తమేకాని నాయకులగునిప్పటిచౌదరీలలో కొందఱిట్టిసదుద్దేశమును గమనింపకున్నారు. తమ యభిప్రాయమునకువిరుద్ధముగ ప్రవర్తించినవారిని యేదేనిసెపముతో కులమునుండివెలివేయుదురు వారే పిదపతమకొక్క లను నెరవేర్చినచోఅపరాధముగైకొని కులములోచేర్చుకొందురు. ఇట్లుచేయుటచే తమకీయనోపాయము గాగల చౌదరీలుకొందరుగలరు. నిజముగాచౌదరీలఅధికారము న్యాయసమ్మతమును, శాస్త్రసమ్మతమునుకానిదైయున్నది. పిరువ్యవహారములనుపరిష్కరించి అపరాధములను గైకొనుట న్యాయవిరుద్ధమైయున్నది:

ముదిరాజ మహాసభా సేవ

హైదరాబాదులోని ముదిరాజమహాసభాసంఘము సుమారుఇరువదిసంవత్సరములనుండి జాత్యభివృద్ధికై పాటుబడుచున్నది. ఈసందర్భమున శ్రీ ఆర్ కేశవులు ముదిరాజు బి.ఏ.బి.టి. గారు ఇరువదిసంవత్సరములకుపూర్వము నాటిన సంఘసేవాబీజములు మొలకలెత్తి చిగిర్చిమహావృక్షమై నిజాంరాజ్య ముదిరాజమహాసభారూపమగు ఫలమునొసగినవి— పైసంఘము హైదరాబాదు సికింద్రాబాదులలో ఒక్కొక్కబజారునందును సాధారణసభలనుజరిపి స్థానికసంఘముల నేర్పరచుచు ప్రబోధముగావించుచున్నది— ఇట్టిప్రబోధముకోసంఘోన్నతిసంపాదించుటే ముఖ్యోద్దేశ్యమై యున్నది— శ్రీకోటైల ర మస్వామి శ్రీ రామకృష్ణయ్యగార్లప్రయత్నమువలన రాత్రిపాఠశాల యొకటి స్థాపింపబడినది— సికింద్రాబాదులో శ్రీ నీలంబాలయ్య, ఏ. రామస్వామిగార్లప్రయత్నమువలన సంఘమున చక్కనిప్రచారముజరుగుచున్నది—

రాజాబహద్దరు వేంకటరామారెడ్డిగారు సభను ప్రారంభించుట

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమును ముగించినతర్వాత రాజాబహద్దరు వేంకటరామారెడ్డి ఓ బి ఇ. గారిని ముదిరాజ మహాసభా ప్రారంభోత్సవమును జరుపుటకై ప్రార్థించిరి. రాజాబహద్దరుగారు ముదిరాజసంఘమువారు తెలంగాణాపల్లెలలో రెడ్డిసంఘమువలె గ్రామవ్యవహారములనిర్వహించియుండినట్టి సంఘమనియు పూర్వము రెడ్డికరణాలు గ్రామాధికారులుగా ఉండగా ముదిరాజసంఘమువారు సేనానులవలె గ్రామములనంతయు రక్షించినవారనియు పూర్వము సైన్యాలలో సిపాయీలుగా యీ సంఘమువారే యెక్కువగా పాల్గొనిరనియు, తమఉద్యోగకాలములో కల్వకుర్తితాలూకాని ఒక్కగ్రామములో రోహిలాలు తెంపుంది దొమ్మిదోపిడికి రాగా సాహుకారివద్ద కాపలాగాఉండిన ఒక ముదిరాజభటుడు తుపాకినిబారుచేసి యెదుటి బురుజుపై కెక్కి ఆనిముందడుగువేసిన ప్రతిరోహిలాను కాల్చివేసెననియు అట్లు ౩.౪ వచ్చినతర్వాత రోహిలాలుపారిపోయిరనియు నిదర్శనము చూపించిరి. తర్వాత ఆసంఘమువారు స్వరక్షకు రావలెనంటే అనియు ఈమధ్య హిందూముసల్మానుల సైన్యాలు ఎక్కువైనందులకు విచారమును ప్రకటించుచు అందరును ఏకతనను చేరినవారైనను అన్నదమ్ములవలె సకింపుకొనుటకే అందరి అభివృద్ధికలదనియు, ఈసభలోనున్న సెకారరీ షాజిల్, మహేశాభాజాజం, లక్ష్మీనారాయణ గుప్తవంటిఅధికారులు మంచి ప్రజాహితచింతకులనియు ఆనైవారేసునకవసరమనియు చెప్పిరి ముదిరాజసంఘ, వాయువులను అందు ముఖ్యముగా కృష్ణస్వామి ముదిరాజుగారిని వారిసేవనుప్రశంసించుచు మహాసభకు జయమును అభివృద్ధినికోరుచు ఆశీర్వదించి ముగించిరి.

తర్వాత అధ్యక్షులగు శ్రీయుత కృష్ణస్వామి ముదిరాజుగారు తమ ఉపన్యాసమును ఉర్దూలో చదివివినిపించిరి.

ముదిరాజ మహాసభ

అధ్యక్షోపన్యాసము

మనపూర్వులు ప్రభుదేశసేవలలో తమ ప్రాణములనైనను బలిపెట్టవెనుతీయలేదు, ఆదేదినముగ మనమును జనపంతతివారము: ఒడుదుడుకు లేక దృఢనిశ్చయముతో మాతృభూమియొడిలో సుఖనిద్రజెందెదముగాక యని కోర్కువకాంక్షించుచున్నాను. మొదటి అసఫ్ జాహి నాడను తన శుభహస్తములతో యీరాజ్యమునకు గట్టిపునాదినైచెనో, అట్టిసామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠా గౌరవములకు ఇసుమంతయైన భంగమువాటిల్లకుండామాశక్తిమేరకు నెదుర్కొందమని గట్టిగ చెప్పుచున్నాను.

ఎంతవరకు జాతీయవీరుల సాహసకృత్యములు అజాతీయులకుల మనఃఫలకముల చిత్రింపబడవో అంతవరకు అజాతి అభివృద్ధిపోసనములు నెక్కనర్హతగాంచదు. భారత యుద్ధానంతరము హిందూధర్మముయొక్క పూర్తియైనయతిహాసము, పరిపూర్ణమగుస్వరూపముతో లభింపలేదని చరిత్రకారులకు బాగుగ తెలిసినవిషయమే— నేడు పాఠశాలలలోను విశ్వవిద్యాలయములలోను మనపిల్లలు మనపూర్వుల కాంతివంతమగుకృత్యముల దెలిసికొనజాలని మా పహాసమున్నారు— వీరిహృదయములలో సాహసకృత్యవీరుల సాహసకృత్యములు ముద్రింపబడియున్నవనుటలో అనుమానములేదు. వీరిని. శివాజీ, పృథ్వీరాజు, మిల్లను, సూటుజానిటిమునురొక్క చరిత్రము అప్పటిస్థితిగతులు బాగుగ తెలియును. కాని యుధిష్ఠిరుడు, అర్జునుడు, రాణాప్రతాపసింగు ఛత్రపతిశివాజీనిసురించి గాని, వారిదిగ్విజయములనుగ్గాని మనపిల్లలు కథలుగోచరము— ఇట్టిస్థితిలో మనముదిరాజజాతి సంపూర్ణచరిత్ర లభించుటయసంభవము—ఇన్ని క్లిష్టతర సందర్భములలో మన యువకులు చాలత్యాగముచూపి యథార్థవిషయముల సమకూర్చినందులకు వారిదభినందించుచున్నాను, ఆవిషయములనే చరిత్రరూపముగ ఆంగ్లేయ ఆంధ్రభాషలలో కొద్దికాలములో తిరుపతుకుమునవేట్టుచున్నాను. వీనినిచదివినంత ముదిరాజజాతియొక్క పుట్టుపూర్వోత్తరములు, మనవీరుల యత్యద్భుతకృత్యముల తమకు బోధ పడగలవు— ఇప్పుడు చారిత్రకవిషయములచెప్పుటయు యిచటి అవకాశమును వృథాబుచ్చదలంచను, కాని మన సంఘపుచరిత్ర చాలప్రకాశవంతమును యున్నదే వైనదనియుమాత్రము చెప్పెదను

నిజాముఅలీఖాను రెండవఅసఫ్ జాకాలములోను, పేష్వాలకాలములోను. దక్కనులో యుద్ధరంగమునకాని రాజ్యతంత్రజ్ఞతలోగాని యితరజాతులకంటె మనపూర్వులు వెనుకబడియుండలేదనిచెప్పుచున్నాను— మాపూర్వుల శౌర్యధైర్యములకును. రాజ్యోద్ధపరికములు మావద్ద చాలజాగ్రత్తతో దాచియుంచితిమి— ఈ సందర్భములో నొక ముఖ్యవిషయమును గూర్చి మచ్చటించుట అప్రస్తుతము కాదనుకొంటాను—ఆంగ్లేయులు భారతభూమికి వాణిజ్యమునకైవచ్చిన క్రొత్తరోజులలో,ఈస్టుఇండియాకొరకు, చంద్రగిరిమహారాజు, ప్రస్తుతము మద్రాసునగరమున్నట్టి పట్టణమును రాజ్యదిగ్వాణిమునకై స్థలమును దానముచేసెను— ఈ చంద్రగిరిమహారాజు, ముదిరాజవంశీయుడైనందున మనమందరముగర్వింపదగియున్నది—పైవాక్యములు బాజామియా ప్రాచీన దక్కను చరిత్రతిలకించుచుదగు— పైసందర్భమున నితిలాపుటలో ప్రధానోద్దేశము మన పాఠకులకు మనపూర్వులచేసిన సేవనుగూర్చి జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుటయే—

గతసంవత్సరములలో నిజామురాష్ట్రమువిద్యావిషయములో చాలనభివృద్ధిగాంచినదని చెప్పుకతప్పదు. విద్యాభివృద్ధికియు సర్కారువారుసంవత్సరమునకొక కోటిరూపాయిలు వ్యయపఱచుచున్నారు, జిల్లాలలో ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, ఉన్నతపాఠశాలలనెలకొల్పినారు, యితరోగాశయురులు గరవసరసుపాయములనుగూడనిందువిషయమై గల్పించినారు, ఇంతబహుప్రయత్నములు జేసినప్పటికిని, మనరాష్ట్రమందలివిద్యాస్థితి యితరరాష్ట్రములకన్న చాలవెనుకబడియున్నదని దయామయునగు ప్రభుత్వపుదృష్టికితేకుండనుండబలను దీనికికారణముచింత్యము. ప్రాథమికవిద్యను మాతృభాషలోనిర్బంధముగాగరపుట ప్రభుత్వధర్మము. అటులజేసిన మనరాష్ట్రము గ్రామవాసులకన్ననెన్ని టికిని వెనుకబడియుండజాలదు మనప్రభుత్వమువారీ ముఖ్యముగు నవిషయమునుదృష్టియందుడుచుకొనితిత్వరలో తత్పరిష్కారవిషయమై యాలోచించుదురనిఖాయని నమ్ముచున్నారు, నాయమమేదేవములోప్రభుత్వ మనకన్న సౌఖ్యములతోగూడ ముదిరాజసోదరులు విద్యావిషయమై వలసినంతలాభమునుపొందుటలేదు. మనజాతివిద్యవటనముమొనుటచెటేయొపల మనవిద్యాస్థితిసున్నకున్ని మాకుబోధపడగలదు— నిజాము రాష్ట్రములోని

౫ వ పేజీ చూడుడు

సాంఘిక కలహాలనుగూర్చి గాంధిమహాత్ముని సలహా

ప్రజలు హింసాపద్ధతితోనైన తుంటరులను ప్రతిఘటించవలెనేగాని పారిపోరాదు

కాంగ్రెసువారుమాత్రము అహింసాపద్ధతినే తుంటరులను ప్రతిఘటించవలెను

లాలాభోగీలాలాగారికి మహాదేవదేశాయిగారిద్వారా స్వయంగాఅందజేసిన లేఖ

అహమదాబాదు, మే ౨౩

"తుంటరులు వంద్రుదరనిభయపడి జనులుపారిపోవుటసంపూర్ణముగ హీనస్వభావము. హింసావిధానముల్లనో లేక అహింసావిధానముల్లనో తుంటరులను ప్రజలు ప్రతిఘటించుటకు సమర్థులుగానుండవలెను. కాంగ్రెసుసిద్ధాంతమునకు సేవచేసిన వ్యక్తులుసరియైనదని అంగీకరించినచో కాంగ్రెసువారు కేవలంఅహింసాపద్ధతితోనే తుంటరితనమును ప్రతిఘటించవలెను. వారిప్రయత్నము తప్పకుండా సఫలమగును- తుంటరులకుభయపడి జనులుపారిపోవుట కేవలంపిరికితనమే. జనులు తుంటరులను అహింసాపద్ధతిచే ప్రతిఘటించవలెను- అది ఉత్తమమైనపద్ధతి- జనులుఅట్లుచేయలేనిచో హింసాపద్ధతితోనైనను వారుతుంటరులను ప్రతిఘటించవలెనేగాని పారిపోగూడదు." అనికాంగ్రెసువారు ప్రజలకందరికిస్పష్టముగా తెలియజేయవలెను. ఈవిధముగా, అహమదాబాదులో సాంఘికకలహాలను, తుంటరులఅల్లరులనుఅణచుటనుగురించి గాంధిమహాత్ముడు గుజరాతురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి లాలా భోగీలాలుగారికి వ్రాసిన లేఖను మహాత్ముడు మహాదేవదేశాయిగారిచేత భోగీలాలుగారికిపంపినాడు మహాదేవదేశాయిగారాలేఖనుతీసికొని సేవాగ్రామమునుంచి అహమ్మదాబాదునకువచ్చిరి. దేశాయిగారు దానిస్వయముగా భోగీలాలుగారికిచ్చిరి- దానిలో మహాత్ముడీరీతిగావ్రాసెను:-

"మృదులాబెహనుకన్య, గులజరీలాలు నందగారలిద్దరితోను వాలుగురోజులనుంచి దాపరికములేకుండామాట్లాడితిని- దానినిగురించి మేముముగ్గురము సాకల్యముగాచర్చించితిమి. మీరును జీవనలాలు దివానుగారునుకూడ సేవాగ్రామమువచ్చినచో మనమైదుగురముకలసి మాట్లాడివుందుము. అందువల్లకర్తవ్యమును నిర్ణయించుటలో మీరునాకుచాలాసహాయముచేసివుండెడివారు- సాంఘికకలహాములుజరిగినప్పుడు కాంగ్రెసువారు చేసినపనివారు తమకర్తవ్యమునునెరవేర్చకపోవుట, వారిటువంటిపనిచేయవలసినపని వీటిని మూడిటినిగురించి కొందరొకవిధముగాను, మరికొందరుమరొకవిధముగాను అభిప్రాయపడుచున్నారని నాకుతెలిసినది.

సలహాసంఘము

మహాదేవదేశాయి (అధ్యక్షుడు), నరహరిపారేఖు (ఉపాధ్యక్షుడు), లాలాభోగీలాలు, గుల్జారీలాలునంద (కార్యదర్శులు) జీవనలాలుదివాను మృదులాబెను సారాభాయి, ఇందుమతిబెన్నుచినులాలు, ఖండుభాయిదేశాయి, రావుజీభాయిపటేలు [సభ్యులు] గార్లతోకూడిన ఒకసలహాసంఘము ఏర్పరచవలెను- ఆసంఘము వారిసలహాప్రకారమే పనులన్నియు జరుగుచుండవలయును- మహాదేవదేశాయిగారు యెల్లప్పుడు అహమ్మదాబాదులోవుండజాలరు- గాని వారుముఖ్యముగా వుండవలెననిమీరందరుయెప్పుడు కోరుదురో అప్పుడుఅక్కడికివారు వచ్చుచునేయుండగలరు-

అహింసా పద్ధతియందు విశ్వాసహీనులు

ఎతరులప్రాణాలనుగాని, తమప్రాణాలనుగాని కాపాడవలసివచ్చినప్పుడుకూడ అహింసాపద్ధతినేఅవలంబించవలెనను దృఢవిశ్వాసముగలవారు కాంగ్రెసువారిలో యెంతమందివున్నారో మీరునిర్ధారణగా తెలుసుకొనవలెను. దౌర్జన్యపద్ధతిఅవలంబించవలసినదేగాని వీలులేదనితలచువారుకాంగ్రెసునువదలివేయవలెను. అటుతరువాత తమకుయుక్తమనితోచినపద్ధతిని నిర్ణయించుకొనవలెను. ఆప్రకారముయితరులుకూడా నడుచుకొనునట్లు చేయుచుండవలెను.

కాంగ్రెసు కర్తవ్యము

ఈవిషయములోకాంగ్రెసువారు తమపద్ధతిని స్పష్టపరచి నిర్ధారణచేసికొనవలెను. లేనిచో కాంగ్రెసుకు చాలాఅపఖ్యాతికలుగును. ఇటువంటిసమయములలో కాంగ్రెసువారు దౌర్జన్యపద్ధతినేఅవలంబించవలెను, అదికాంగ్రెసుసిద్ధాంతమునకు విరుద్ధముకాదని కాంగ్రెసువారిలో మిక్కిలిహెచ్చుమంది గట్టిగానమ్ముచున్నచో వారాసంగతినిస్పష్టముగాతెలుపవలెను, ఆప్రకారముగాజనులునడుచుకొన్నట్లుకూడవారుచేయవలెను, ఇపుడుకాంగ్రెసు నాయకులలోచాలామంది చెరసాలలలో వున్నారని కాంగ్రెసువారెవరును సంకోచించవక్కరలేదు- వారువెంటనే తమఅభిప్రాయమును స్పష్టముగాతెలుపవలెను- ఇప్పుడువెంటనేయేదో ఒకఅభిప్రాయమును స్థిరపరచుకొనవలెనుగాని ఆలోచనలతోకాలయాపనచేయగూడదు- ఇపుడువారు చేసినవిర్ణయముసరియైనదికాదని తరువాతవారికి తోచినచో వారుదానిని మార్చుకొనవచ్చును- కాంగ్రెసువారందరును తమకర్తవ్యమునుసరిగానెరవేర్చియున్నచో యిటువంటిదురాగతములుజరిగివుండేవికావు-

దౌర్జన్యమునందు నమ్మకమున్నవారుప్రభుత్వమువారి పోలీసుసహాయమును, మిలిటరీసహాయమునుకోరవచ్చునుగాని అహింసానిరతులు సహాయమునుకోరగూడదు- దౌర్జన్యపద్ధతులలో తుంటరులనుప్రతిఘటించుట జనులకునేర్పు- కాలింభావాలతో అహింసానిరతులకు ప్రత్యక్షముగాగాని పరోక్షముగాగాని యేమియుసంబంధము వుండగూడదు-

దౌర్జన్య పద్ధతి నియమములు

దౌర్జన్యపద్ధతి నవలంబించువారుకూడ కొన్ని నియమముల నవలంబించవలెను- నిరపరాధియైన ఒకమనుష్యుని నిష్కారణంగా యెవరును చంపగూడదు- దేశములో యెటువంటిపరిస్థితులు కలిగినను జనులు పిరికిపందలుగాను, పౌరుషహీనులుగానువుండకూడదు- ఇదిమిక్కిలి ముఖ్యమైన విషయము-తుంటరులతో పోరాడగోరువారు తుంటరులుగా వుండనక్కరలేదు-దొంగతనముగా వెనుకనుంచి ఒకనినికత్తితోపొడిచి పారిపోవువాడు ధైర్యశాలియని యెవరునుఅనరు-

వ్యతిరేకపక్షముల సహకారము

దేశములో శాంతిని నెలకొల్పుటకు కాంగ్రెసువారు ముస్లింలీగు, హిందూమహాసభ మొదలైన అన్నిపార్టీలవారితోకలిసి పనిచేయవలెను- కాంగ్రెసువారికి యేపార్టీమీదనుద్వేషములేదు- అడవులలో క్రూరజంతువులు పోట్లాడుకొనునట్లు పట్టణములలో మనుష్యులు పోట్లాడుకొనుట మిక్కిలిఅనుచితము గనుకయీదుస్థితిని తొలగించుటకు అన్నిపార్టీలవారుకలిసిపనిచేయవలసినదే- ఇట్లుకాంగ్రెసువారన్నిపార్టీలవారిని కోరవలెను-వారంగీకరించకపోయినందు కాంగ్రెసువారుతమకర్తవ్యమును చేసినవారగుదురు, కాంగ్రెసువారెవరినిగాని పొగడగూడదు.

నష్టపరిహారము

అల్లరులలో నష్టముకలిగినచో దీనికి పరిహారమిమ్మని కాంగ్రెసువారుకోరగూడదు, అదికాంగ్రెసువారిపనికాదు. తమసొత్తులనుకాపాడుకొనుశక్తి జనులకులేకపోవుటవల్లనే వారిసొత్తునితరులు అపహరించిరి కనుకఆనష్టమునుప్రజలేభరించవలెను. నష్టపడినవారికి ప్రభుత్వమువారు పూర్తిపరిహారమునియ్యగోరినను వారియ్యగూడదనియే నా అభిప్రాయము.

దర్వానులు

తమఅర్థప్రాణములను కాపాడునిమిత్తము భయ్యాలు, సిక్కులు, ఫాకుర్లు, మొదలైనవారిని దర్వానులుగానియమించగూడదు, అన్నితరగతులవారిలోను పడుచువారందరును తాలింఖానాలలో శౌగాతరిబీతునుపొందవలెను. ఇతరులను దర్వానులనుగా నియమించినవారు నియమించబడినవారికిలోకువగుదురు. దీనివల్లతుంటరితనము అధికమగునేగాని తగ్గదు.

నిషిద్ధములు

ముసల్మానులసంఖ్య హెచ్చుగావున్నవీధులలో నివసించుహిందువులును హిందువులసంఖ్య చాలాహెచ్చుగావున్నవీధులలో నివసించు ముసల్మానులు తమయిండ్లనువదలి అలువిడ్డలతోకూడా పారిపోగూడదు. తమవీధులలోవున్న ముసల్మానులకు హిందువులు సంపూర్ణమైనరక్షణనియ్యగవలెను. ముసల్మానులవీధులలోవున్న హిందువులుతమ ప్రాణాలుపోవువరకు ఆవీధులలోనుంచి వెళ్ళిపోగూడదు. చీటికిమాటికి వర్తకులు దుకాణాలను మూయ్యగూడదు. వర్తకులందరు తమప్రాణవిత్తములనుకాపాడుకొనుటకు సమర్థులుగా అందరును యిట్టిధైర్యమునుకలిగివున్నచో వారికధికమైననష్టముకలుగ నేరదు, ఈఅల్లరులుత్వరలోనే అంతరించిపోవును. పాశ్చాత్యదేశములలో యిటువంటిఅల్లరులెన్నడునుజరుగవు. అక్కడప్రజాకలహాలుజరుగునుగాని వాటికికారణములువేరు. అదేశాలలో ప్రజలెవరును ధైర్యహీనులుగా వుండరు. వారుపారిపోరు. వారుపోలీసువారిసహాయమును కోరరు. దొంగలవిషయములోమాత్రమే పోలీసువారిసహాయమునుకోరుదురు, ఈవిషయములో మనదేశంలోకొందరు ఘాతుకమృగములతోసమానులుగావున్నారు. మరికొందరు పిరికిపందలుగా వున్నారు.

---

౪ వ పేజీ తరువాయి

౧౯౩౧ సం॥ జనపరిగణనబట్టి ముదిరాజ జాతిసంఖ్య ౭ లక్షలకన్న నెక్కువగానున్నది. వారిలో ౩౭౨౫ పురుషులు ౩౩౨ స్త్రీలుమాత్రము విద్యావంతులు ఈసంఖ్యఎంత విషాదపుగాథను బయలుపెట్టుచున్నదో మీరొక్కమారాలోచింపుడు! ఇట్టిహీనపరిస్థితులలో జాతివృద్ధికాగలదని మీరుఆశింపగలరా! ఎన్నటికినికాజాలదు! పిల్లవానికివిద్య నెప్పుడు నేర్పవలయునని ఒకజపానీనడుగగా, పిల్లవాడుపుట్టుటకు ౨౦ సంవత్సరములకు ముందేయారంభింపవలయునని అతడుజవాబు చెప్పెనట. అనగా పిల్లలనుగనుతల్లులకు మొదలు విద్యకావలయునని దీనిభావము, తల్లియొక్కపరిజ్ఞానముపిల్లలమనశ్శక్తులను మేల్కొలుపుటలో యెంతయోతోడ్పడునని పరిశోధనలుచేసి విద్యావారంగతులు నుడువుచున్నారు. కాబట్టిమనబాలరలకొక్కడవిద్యామందిరంబు నెలకొల్పవలెను, ఆచ్చట నెబాలికలకుకూడ విద్యగరుపుటకేర్పాటు చేయవలయును.

ముదిరాజ వసతిగృహము

కొంతకాలమునుండి ముదిరాజసంఘమునకు, సరియైనవసతిగృహాలోపము కానవచ్చుచున్నది. జిల్లాలలోను, హైదరాబాదునగరమునందును యున్న ముదిరాజసోదరులుకూడా దీనియవసరమును గ్రహించి ప్రసంగించియున్నారు. నేడుమీకు ఈ వసతిగృహావసరవిషయమై బాగుగనాలోచింపవలయును. ఈమహాసభలో వసతిగృహస్థాపనకుద్దేశించినతీర్మానమును ఆమోదించవలెనని మీరందరుదానిమూలధనమునకై విశాలహృదయముతో విరాళములనివ్వవలయుననిప్రార్థన.

మద్యపాన నిషేధము

మానవునిజీవితమునకు ముగ్గురుభయంకర విరోధులుగలరు. మొదటిదిమూర్ఖ్యము, రెండవదిసారాయి, మూడవది దారిద్ర్యము ఈసారాయిఎన్నినిండుగృహముల రూపుమాపినదో ఎవరికెరుక! ఈమహాభూతమె మేరలేనిఘనతర సామ్రాజ్యముల ప్రపంచపటములనుండి పూర్తిగాతుడిచివైచినది శుభాశుభకార్యములలో ఈపిశాచమునుమీ. ఇండ్లవైపు తొంగిచూడనీయవలదు. ఈసందర్భములో అనేకులు కల్లుసారాయి వాడుటవలన అనేకకుటుంబములను నాశనముచేయుచున్నారనియు అందువల్లకలిగెడిపాపములకు భాగస్వాములై తమయఘభరమును ఎక్కువ చేసుకొనుచున్నారనియును మనకులపెద్దలను హెచ్చరించుచున్నాను, వారుస్వయముగా కల్లుసారాయివదలియితరులుకూడా వాటినిపరిత్యజించునట్లుచేయవలయును- లేనిచో మనజాతియుపకులిట్టిదుర్మార్గమును యింకయెంతమాత్రమును సహింపజాలదు.

ప్రొఫెసర్ మాక్సుముల్లరుంయభిప్రాయం

"నేను బాల్యవివాహములు శ్రుతిస్మృతులలో నెక్కడనంగీకరింపబడలేదని చూపియున్నాను. ఇప్పుడుఏపండితుడుకూడ దీనిని పూర్వపక్షముచేయ జాలకుండుటజూచుచున్నాను, పురుషుడు గృహస్థాశ్రమమునకు అర్హుడైనప్పుడే పెండ్లాడవలయునని మనుస్మృతము- ఆడపిల్లలుకూడ వివాహములకుఅర్హులైనప్పుడే వివాహమాడవలయును"

డాక్టరుస్మిత్తుచెప్పునదేమన

బాల్యవివాహములు హిందూదేశములో శరీరమునకు నష్టమునుకలుగజేయుటయేగాక, మెదడునుకూడచెరపునని నాకు గట్టినమ్మకముగలదు- బాల్యవివాహమువల్ల కొన్నాళ్లకు కొందరగాయబుద్ధి కుదురును-అది అస్వాభావికము సాధారణఆరోగ్యమునకు భంగమువాటిల్లును-అయుక్షీణత భావిసంతతి బలహీనముగపరిణమించుటదీ నివల్లనష్టములు-

[హిందూసోషలు రిఫార్మరు-పుట ౨౩]

నాయుద్దేశ్యములో బాల్యవివాహమును, చట్టముద్వారా నిషేధింపవలయును. మనశాసన నిర్మాణసభ బాల్యవివాహసంబంధమైనబిల్లునుతో నివేసినదని నాకుతెలియును- ఇదికాలమాహాత్మ్యము-మనశాసనసభ ఈసమస్యనుఅంగీకరించుకొని శీఘ్రముగాకాగలదని నానమ్మకము-

ఈసందర్భములో మరొకవిషయమును మీకు మనవియందించుచున్నాను- మనసంఘములోకూడ వరదక్షిణయను అంటువ్యాధి చెలరేగుచున్నది- దీనియర్థమేవరవిక్రయమగునేమో, మనపిల్లలవివాహమునకు బదులుగా వర్తకసరణిచేయుచున్నామని యెరుంగదగును. దీనినికూడనూపుమాపుటఅత్యవసరము-

నేనుప్రభుత్వమునకు ముదిరాజసంఘమునకుక్కవ్యాదుమైనకోరికలు సమర్పించుచున్నాను ప్రభుత్వమువారు మాకోరికల నంగీకరించెదరని నేనుగట్టిగానమ్ముచున్నాను-

౧ ముదిరాజసంఘపుపిల్లలకై విద్యార్థివేతనముల ప్రత్యేకముగనొసగుట

౨ మాధ్యమిక ఉన్నతపాఠశాలలలోను విశ్వవిద్యాలయములోను జీతములుతీసుకొనకయే పిల్లలనుచేర్చుకొనుటకై ఒకఆజ్ఞాపత్రము దయచేయవలయును

౩ విద్యపూర్తిచేసినవిద్యార్థులుసాంకేతికవిద్యలనభ్యసించుటకై ప్రత్యేకవిద్యార్థివేతనము లొసగుట-

౪ గెజెటెడుఉద్యోగములయందు అనగా కహ్శీలుదారు మొదలగుఉద్యోగములకు ముదిరాజులోనసమర్థులగువారిని నియమించుట-

౫ భూపరాధీన శాసనములోప్రత్యేకింపబడిన జాతులయొక్కపట్టికలో "తెలంగా" అనివ్రాయబడియున్నది "తెలంగా, ముతరాసి, ముతరాచ"లంటు కంబల్లీరు,అనునవి ముదిరాజశబ్దముయొక్క అపభ్రంశములుకాబట్టి తెలంగాఅనుశబ్దమునకుమారుగా "ముతరాసి ముతరాచ"లేక ముదిరాజఅనిచెప్పినప్పుడు అధికారులు ఈమాటలు ఖానాలలో కానరాకపోవుటవల్ల వారిదరఖాస్తులుత్రోసివేయబడుటగాని లేక తిరిగియిచ్చివేయబడుటగాని అతిసులభముగా సంభవించుచుండును-కాబట్టి ప్రత్యేకింపబడిన జాతిపట్టికలో తెలంగాశబ్దమునకెదుట ముదిరాజ ముతరాసి ముతరాచ మరియు కంబల్లీరు అనుపదములనుచేర్చి ఈ జాతికిసంభవించుచున్న ఘోరనష్టములనుండి రక్షింపవలయును

౬ ముదిరాజులనుమువారు గ్రామోద్యోగములలో పూర్వకాలమునుండియు నియమింపబడియున్నారు వారిజీతములు అసఫ్ జాహీ ప్రభుత్వస్థాపననుండియు ఇప్పటికిని ఒకేవిధముగానున్నవి కాని వారిశ్రమయు హాజరి అరోకారోజాఎక్కువైనవి నీరీచిన్న జీతములమీదనే తమజీవితములను గడుపుచున్నారు కాలపరిస్థితుల ననుసరించియు ధరలు పెరుగుటవల్లను వారియవసరములు ఎక్కువగుచుండుటవల్లను వారిజీతములను వృద్ధిచేయుటకవసరమున్నది.

౭ మాతృభాషలోనిర్బంధముగా విద్యగఱపుటను సాధ్యమైనంతత్వరలో ప్రవేశపెట్టి ఈసంఘములోనిమూఢత్వమునుదూరముచేయవలయును- అంతవరకువిద్యాభివృద్ధి అసాధ్యము-

౮ రానున్న సంస్కరణములు ఆచరణలోకివచ్చినప్పుడే సభ్యులపేర్లనిర్ణయింపబడునప్పుడు ముదిరాజసంఘమునుండి ఇద్దరిని నామినేట్ చేయవలయును, ఏలనన నిజాము రాష్ట్రపు ౧౯౩౧ జనపరిగణనమునుబట్టి ఏడులక్షలకంటెఎక్కువగా ముదిరాజజాతీయులున్నారు-

జిల్లాలలోను హైదరాబాదుపట్టణభాగములలో నుస్థాపింపబడినపాఠశాలలకు ప్రాథమికపాఠశాలాసంఘమువారవసరమైనంతసాయమొసగవలయును.

౧౦ పూర్వకాలమునుండియు ముదిరాజసంఘము యుద్ధసంబంధమైన వృత్తియందుండియున్నది గానఆసంఘములకు సైనికఉద్యోగము నిచ్చుటయందుఎక్కుడు అవకాశములనివ్వవలయును,

మనము సిపాయిసంతతివారము- మనరక్తము శతాబ్దములలోఇప్పటికిని మనపూర్వులవీరరక్తము ప్రవహించుచున్నది-, అసఫియాసంతతివారితో మనము విశ్వాసపాత్రులుగానున్నప్పుడు బ్రిటిషుప్రభుత్వముతోకూడా మనకు అదేసంబంధము, మనప్రభుత్వముకొరకు మనపూర్వులు ఎన్నిబలిదానములనో చేసియున్నారు- మనముకూడఎట్టిత్యాగముకైనసిద్ధపడవలెను- మనకీఅసఫియాకంటియాలసైన్యములతోను హైదరాబాదు సహాయక సైన్యములతోనుసంబంధమున్నది ఈసైన్యములుఅర్వాచీనయుద్ధములలోను సరిహద్దుప్రాంతముల యుద్ధములలోను చూపినకార్యము చెదరునవర్దనున్న పతకములవల్ల స్పష్టమగుచున్నది- నైజాం రాష్ట్రములోనున్న ౧౦లక్షలముదిరాజసంఘీయులు బ్రిటిషుసామ్రాజ్యసంరక్షణవిషయములో బలిదానముచేయసాసిద్ధులమని ప్రతినచేయుచున్నాము మనసోదరబృందములోచాలమంది ప్రస్తుతపు యుద్ధరంగమునందుండుటయే దీనికితార్కాణమనియు నేను బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు మనవిచేయుచున్నాను-

యువకులను మరలప్రత్యేకముగా నుద్బోధించుచున్నాను- విద్యాప్రచారముచేసి మనజాతి అజ్ఞానతిమిరముల బారద్రోలుటలో, రాజభక్తి కర్తవ్యమునుభంగముగానట్టిమార్గముల మద్యపాన నిషేధకార్యక్రమమును ఆచరణలోపెట్టుటయు పిల్లలనుమరళ్యాన మనుషావాసమునుండి రక్షించుటయు, సోమరితనమును పారద్రోలి పారిశ్రామికవిద్యలనేర్చుకొని, వాటినినెలగొల్పప్రయత్నించి సాధించుటయు వారిభారము-

---

ఏనిమిదవ

ఆంధ్రమహాసభ

చిలుకూరు, హుజూరునగరు తా॥ నల్లగొండ జిల్లా

౨౯, ౩౦, ౩౧ తీరు ౧౩౫౦ ఫ.

విషు: జ్యేష్ఠ శు॥ ౮, ౯, ౧౦

అధ్య: శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డిగారు

అధ్యక్షురాలు: శ్రీమతి రంగమ్మ ఓబులురెడ్డిగారు

ఆంధ్రసోదరీ సోదరులందరు పాల్గొనవలెను.

గోలకొండ గ్రంథాలయం

మణిమేఖల

కర్త "శ్రీకవితిలక పులవర్తి కమలావతీదేవిగారు ప్రచురణకర్తలు ఆణా గ్రంథమాల, గజ్జర్ హవేలి, త్రూపుబజారు, హైదరాబాదు (దక్కను) ప్రచురణకర్తవద్దనే దొరకును. వెల ఒక అణా హాఫ్ రమ్ పుటలు.

కర్త్రవాతీవవారు ప్రసిద్ధులు. విషయము చంద్రగుప్త మౌర్య కాలమునాటిది. విశేషభాగము ముద్రారాక్షసములోను చాణక్యచరిత్రలలోను చంద్రగుప్తచరిత్రలోను కలయంశములు. మణిమేఖల అను శ్రీమతిగారేసృష్టించిరేమో, ద్రావిడదేశంలో మణిమేఖల అను పేరుగలకథయాదేమి అని స్మరించును కాని అదియిది కాదు. ఈకథను ఒకచెద్దనవలగా సుందరముగా చారిత్రకముగావించుటకువీలు అను ఇందలిభాషవిశేషముగా గ్రాంథికమేయైనను వ్యావహారికంకూడా వ్యక్తమగుచూ ఉన్నది. గ్రంథములోని మొట్టమొదటివాక్యం, "అయ్యది ౯౭౫ సంవత్సరము" అనివ్రాసినారు అదేమిటో అర్థముకాలేదు. చంద్రగుప్తుడు క్రీస్తువకు పూర్వ ౩౨౦ ఏండ్లక్రిందటివాడు మణిమేఖల ౧౭ ఏండ్లవాడువరించినది. తర్వాత ౭౦ ఏండ్లకుని నామాపాడినది. అనగా తన ౨౦౦ శేఖ ౭౦ ఏట వివాహమాడినట్లు ఇందుచూపినారు ఆకాలమునఅంతటిసంస్కారముండెనా? అది సంశయమే కథమొత్తమువిూద అకర్షణీయముగా ఉన్నది. ఈకాగితాలగిరాకిలో ౫౦ పుటల గ్రంథాన్ని ౧ అణాకియిచ్చుచున్న యీఅణా గ్రంథమాలవారి శ్రమను మేము ప్రశంసించుచున్నాము కాని అణాకుమారుగా రెండణాలక్రయమునకునిర్ణయించి గ్రంథాలను అచ్చుటబాగుండునని సూచించుచున్నాము.

—

నా భారతదేశయాత్ర

కర్త అసలు బ్రెయిల్ స్మిత్ అనువాదకుడు శ్రీకాకర్ల నారాయణరావుగారు ప్రకాశకులు దేశోద్ధారక గ్రంథమాల, సికింద్రాబాదు పుటలు ౧౨౮ వెల ౦-౬ అణాలు

ఇది బ్రెయిల్స్ఫర్డుఅను ఆంగ్ల గ్రంథకర్త ౧౦ ఏండ్లక్రిందట వ్రాసిన రెబెల్ ఇండియా అనుగ్రంథానికనువాదము అనువాదకులు మంచితర్జుమాలో కూడిన యువకనాయకులు, భాషబాగాఉన్నది. ౧౦ ఏండ్లనాటిదైనను అందలిదిలువతగ్గలేదు. ఈ ౧౦ ఏండ్లలోవచ్చిన మార్పులు అనువాదకులు పుటలఅడుగున అక్కడక్కడ వ్రాసినారు అదొకఅందాన్ని కూర్చునట్టిపద్ధతియే గ్రంథము చాలాబాగాఉన్నది మనభారతదేశ రాజకీయాందోళనచరిత్రలో అదిముఖ్యఘట్టముకావున ఆంధ్రులు దీనినవశ్యము పఠించవలెను.

—

మైత్రాకథలు

అనువాదకులు-చక్రపాణి ప్రకాశకులు. యువకార్యాలయం, తెనాలి, పుటలు ౧౦౨ వెల ౬ అణాలు

రవీంద్రనాథ మైత్రా అనేవారు వ్రాసిన కథల కనువాదం- చక్రపాణి యెవ్వరో పేరు తెలుపుకొనలేదు-కాని అనువాదం చక్కగా ఉన్నది- మైత్రాయెవ్వరో వారేమిరచించినారో అవిషయంకాస్త పీఠికవ్రాసి తెలిపితే బాగుండేది - కథలను పేరుపట్టిచూస్తే అతడు బెంగాలీగాకనబడుచున్నాడు-ఇందు నాలుగుకథలున్నవి, అన్నియు ఉత్తమస్థాయిలోనివే- భావప్రధానమైనట్టివి, కామప్రధానమైనవికావు- ఈపద్ధతిలో వ్రాయుటకష్టము-వీటిలోనిరమ్యత, వర్ణించుటకన్న చదివి ఆనందించుటయే శ్రేష్ఠము- మొదటిది "పరాజయం" అనుకథ- కథలో పేచీఏమిన్నీ లేకున్నా ప్రతివాక్యం ఆనందదాయకంగాఉంది-"మెల్లి" అనేరెండోకథ సహజంగా ఉంది- ప్రత్యర్పణం పరాయిఅబ్బాయిఅనే కథలు హృదయవిదారకములు-

బెంగాలీలోని ఉత్తమసాహిత్యమును ఆంధ్రులకందించు యువకకార్యాలయంవారు ధన్యులు, గ్లేజుకాగితాలలో ముద్రించినారు- ఇప్పటి కాగితాలగిరాకీలో ఈగ్రంథం వెల ఎక్కువకాదు- మైత్రాకథలు ఆంధ్రకథలకు ఆదర్శముగా ఉండగలవని చెప్పితే అంతయూ చెప్పినట్లే.

— —

భారతీయ నాగరికత

కర్త మాండూరు శఠకోపాచార్యులుగారు, ప్రాప్తిస్థానము గ్రంథకర్త, కాకినాడ వెల: రూ౧-౦-౦

ఇది రెండవభాగమని గ్రంథకర్తగారు తెలిపినారు. వేదకాలము నుండి గాంధీకాలమువరకు భారతీయులు అహింసాసంస్కృతుల నెట్లు పోషించుచువచ్చినారో ఈగ్రంథములో సప్రమాణముగా శాస్త్రయుక్తముగా సమగ్రముగాను చర్చించినందులకు గ్రంథకర్తగారిని అభినందించుచున్నాను గ్రంథములో అనేక చిత్రపటములు కలవు. గ్రంథాంతమందు హిందూముస్లిం క్రిస్తవు లపందుగలతత్త్వమును వర్ణించుచు వాటినికూడ తమఅహింసాసిద్ధాంత క్షేత్రలోనికి తీసుకొన్నారు. ఇదిప్రత్యేకముగా భావింపవలసియుండును గ్రంథకర్తగారు సుప్రసిద్ధులు.బహుగ్రంథాలను వ్రాసినారు, ఇట్టియుద్గ్రంథాలను వీరినుండిచూచుటకును చూచి లాభము పొందుటకును ఆంధ్రులుకాసవహకుదురు,

—

ఆనందవాణి-సంవత్సర సంచిక

౭౭ పుటలు వెలనాలుగణాలు. మద్రాసునుండి వెలువడు వారపత్రికయొక్క వార్షిక సంచిక ఇందు సినిమాపటాలుచాలాకలవు. కొందరి దేశనాయకులపటాలునుకలవు. విషయాలలో కొన్ని సినిమావిమర్శలును అనేకకథలును కలవు. కొందరు పేరుపొందినవారు వ్రాసినకథలున్నవి. కథలతోపాటు కొన్ని చారిత్రకఘట్టాలు. భాషాపకోపములనుకలిగించు ఉత్తమవిషయచర్చలు కూడ సేకరించిముద్రించిన బాగుండెడిది

ఆనందవాణి తెలుగువారపత్రికలలో పేరెన్నికగన్నది మంచిప్రచారము గడించినది. ఆనందవాణికి నిత్యాభివృద్ధి దీర్ఘాయువును కోరుతాము.

— —

బ్రిటనుయొక్క అసంగత వైఖరి

భారతదేశాన్నిగూర్చి ఒక అమెరికా విలేఖరి అభిప్రాయము

జార్జిసెల్డిస్ అను అమెరికావిలేఖరి ఇటీవల అమెరికాకువచ్చియుండి మే ౨౧వ తేదిన కలకత్తామీదుగా చైనాకుపోవుటకుముందు 'యునైటెడ్ ప్రెస్సు' ప్రతినిధితో ఇట్లుచెప్పినాడు -

"భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యమునీయకుండా, తానుదాస్యబంధితములైన దేశముల స్వాతంత్ర్యముల కై యుద్ధముచేయుచున్నానని ఇంగ్లాండు చెప్పుచున్నపుడు, భారతదేశసమస్య విషయంలో బ్రిటనుయొక్క వైఖరి చాలావిచిత్రమైనఅసంగతముగానున్నట్లు నేనుఅనుకోలేకుండాఉన్నాను"

గాంధిమహాత్ముని చూడజాలనందుకు సెల్డిస్ గారు విచారపడిరి మహాత్ముడు రాజకీయములను గొప్పనైతికస్థాయికి ఉద్ధరించినవారని సెల్డిస్ గారు చెప్పిరి. ప్రపంచచరిత్ర వ్రాయునపుడు గాంధిమహాత్ముని ప్రపంచస్థితిని ఇపుడున్న దానికంటె బాగు చేసి భౌతికవిషయములకు ఎక్కువప్రాధాన్యమిచ్చుటకుయత్నించినవారినిగా వర్ణించగలరని సెల్డిస్ గారుచెప్పిరి. సంస్థానములనుగురించి వారుఅనలే గందరగోళముగానున్నస్థితిని సంస్థానములుమరింతగందరగోళమునకు దెచ్చినవనిరి. సంస్థానాల ప్రజలుఅజ్ఞానములోను, మూఢవిశ్వాసములలోను ఉన్నారనియు, సంస్థానాధిపతులు కేవలము నిరంకుశముగావర్తించుచున్నారనియు, ఇందువల్లకాలప్రవాహమునకంటె సంస్థానములుచాలవెనుకబడియున్నవనియువారుచెప్పిరి.

యుద్ధమునుగురించిమాట్లాడుచు సెల్డిస్ గారు అమెరికామాటలతో చెప్పకుండానే యుద్ధంలో దిగినంతపనిచేయుచు బ్రిటనుకు యుద్ధసామగ్రిని పంపుచున్నదనియు, బ్రిటనుయొక్కనౌకాబలము అప్రతిహతమైనదిగనుండుటవలనను, బ్రిటను తప్పకజయించగలదనిరి హెస్ గారుజర్మనీనుండి లేచివచ్చుటకుముందే జర్మనీలో నాజీపార్టీలో విచ్ఛేదముపుట్టినదనిరి

═

శతాధిక భాషి

"భారతదేశభాషలపరిశీలన" (లింగ్విస్టిక్ సర్వే ఆఫ్ఇండియా) అనుగ్రంథమును రచించిన సర్ జార్జిగ్రియర్సన్ అనువారు చేంబర్లీలో ౯౦వ ఏటమరణించినట్లు ప్రకటించబడినది. వీరికి భారతదేశంలోని ౧౭౯ భాషలు, ఆభాషలలో ౫౪౪ ప్రాంతీయభేదములు తెలుసును వీరుతామువ్రాసినగ్రంథమునకై ౩౩ ఏండ్లుపరిశీలనజేసిరి ౨౦ సంపుటములుపూర్తిజేసిరి వారి ౭౦వఏట వారు కాశ్మీరిఘంటువులో రవభాగము, కడపటిభాగమునుపూర్తిజేసినారు.

—

చందాదారులకు మనవి

చందాదారు లు మా కార్యాలయమునకు జాబులు వ్రాయునపుడు, మనిఆర్డర్లు పంపునపుడు తమ చందానెంబరు వ్రాయుటయందు తగుశ్రద్ధ గైకొనుటలేదు. చందా నెంబరు వ్రాయనిది వెంటనే జవాబీయుటకు వలనుపడదు కాన చందాదారులెల్ల ముఖ్యముగ గమనింప కోరెదము.

మేనేజరు, గోలకొండపత్రిక.

ప్రజాసంస్థలను చంపుటెట్లా?

అమెరికను కేసనలు సంస్థయొక్క వ్యాపార శాఖకు చెందిన కార్యదర్శులు ఒక సంస్థను చంపుట కెట్టిపనులు చేయవలెనో నూచించు ఒక పత్రమును చదివిరి అందులో ఈక్రిందివిషయములు తెలుపబడినవి:—

౧. సభలకు పోవుట మానివేయుట.

౨. ఒక వేళ పోయినను కార్యక్రమ సమాప్తి సమయమునకు వచ్చుట.

౩. వచ్చినయెడల, సంస్థ కార్యనిర్వాహకుల యందు యితర సభ్యులయందు దోషములే మున్న వాయని రంధ్రాన్వేషణ ప్రారంభించుట

౪. ఏదైన కార్యభారమును వహించవలసి వచ్చినచో స్వీకరించక పోవుట. కారణము కార్యనిర్వాహకులు చేయుచున్న విమర్శ చేయుటలకు తగిన దైనదనిగాను.

౫. ఉపసంఘమునందు సభ్యులుగ నియమించలేదని ఆగ్రహము చెందుట, నియమించినపుడు ఉపసంఘసమావేశములకు హాజరు కాకుండుట.

౬. ఏదైనా ముఖ్యవిషయముమీద సంస్థ అధ్యక్షుడు అభిప్రాయమడుగగా నాకేమి చెప్పుటకు లేదని, సభాంతరమున బయట ప్రతివ్యక్తితో ఆ విషయము ఎట్లుండవలెనో చెప్పుచుండుట.

౭. సంస్థ వ్యవహారములలో ఏమాత్రము శ్రద్ధవహించక ఏమాత్రము తీరిక లేదనుచు ఇతరులు చేసిన పనిని నిరసించుట. పనిచేయువారు ఆధికారము కొరకు చేయుచున్నారని ప్రచారము చేయుచుండుట.

౮. సంస్థ పత్రికలు, చందాలు సరిగా కట్టకుండుట లేక ఆలస్యముగా కట్టుట.

౯. క్రొత్త సభ్యులను చేర్పుటలో శ్రద్ధవహించక ఏదో కార్యదర్శి చేస్తాడని మానివేయుట.

౧౦ ఏదైనా విందు యిచ్చినచో సంస్థ డబ్బంతా ఖర్చు చేస్తారని దానివల్ల ఏమీ ఫలితము లేదని ప్రచారము చేయుట

౧౧. విందుకు పిలువలేదని సంస్థ కీర్తిని హాని చేయుట.

౧౨. ఏదైనా విందుకు పిలిస్తే విందు చివరివరకు ఉండక పోవుట. ఒకవేళ అడుగకుండా టిక్కెట్టు పంపుతే డబ్బు యివ్వకుండుట.

౧౩. ఏదైనా పనికి సహకరించకపోతే ఆసంస్థనుండి రాజీనామా యిచ్చుట

౧౪. సభవారితో ఒకవిషయమై యిల్లా చేయవలెనని సమ్మతినిచ్చి యింటికి వచ్చి దానికి వ్యతిరేకము చేయుట

౧౫. సభలో అన్ని విషయాలను గురించి సమ్మతి తెలిపి బయటకు వచ్చి అసమ్మతి ప్రకటించుట.

౧౬. సంఘాయిషీ అడిగిన యివ్వకుండుట.

౧౭ సంస్థవల్ల లాభము పొందుతూ సంస్థకేమీ సహాయము చేయకుండుట.

౧౮. యితర సభ్యులందరు తనతో సహకారము చేయవలెనని చెప్పుతూ తానుయితరులకు సహకారము చేయకుండుట.

౧౯. సంస్థలో ఏమిలోపములున్నా కార్యదర్శిని నిందించుట.

ఈ ప్రకారము సంస్థల సభ్యులు చేసినట్లయిన త్వరలో ఏసంస్థయైనా అంతరించునదనియు, ఇట్లు చెప్పనివిధంగా నడుచు సభ్యులుగల సంస్థయున్న దినదినాభివృద్ధిచెందగలదని వ్రాసిరి

("నేషనల్ వెల్ఫేర్" నుండి)

సైలూ అఖాడా బంధనము

పర్బణీజిల్లాలో సైలూ అను స్థలములో గనేశ వ్యాయామశాల అను పేరుతో ఒక అఖాడా ఏర్పాటయియుండినది. అల్లాలు-౫౦మంది వ్యాయామ శిక్షణము పొందుచుండిరి కాని ప్రభుత్వము వారు దానిని బంధనం (బందు) చేయించినారు. జిల్లాపోలీసు అధికారి వ్యాయామశాలాధ్యక్షుని కలిపించి ప్రభుత్వాజ్ఞను వినిపించి బందు చేయించినారు. అధ్యక్షుడు హైద్రాబాదుకు వచ్చి హోంసెక్రటరీతో కలిసి కారణమేమై వాని విచారింపుకొన వచ్చినారు.

(దక్కన్ క్రానికల్)

కృష్ణా వారధి

రాయచూరుకడ్డ కృష్ణాపై వారధి కట్టుటకు ప్రభుత్వంవారు మా డేండ్ల క్రిందట పని ప్రారంభించినారు. హైద్రాబాదునుండి బెంగళూరుకి మోటారుల పై పోవువారికి కృష్ణానది యొక్క వరద అడ్డముండుటచేత ఇది ఎంతో ఇబ్బందియుండెను. తుంగభద్రా నది కృష్ణయొక్క ఆనకట్ట కార్యా ఒక వారధి కట్టినయా ఇబ్బంది తొలగునని రాయచూరునకు పోవు మైళ్ల దూరములో వారధి నిర్మాణము ముగించుచున్నారు. ఈ సంవత్సరాంతములో అది ముగిసిపోవును. ఈ వారధికి కొంత సామానులున్నవి. వారధి పొడవు ... అడుగులు. దీనికి ఖర్చు యిరువది లక్షలుపట్టినది.

దేశీభాషా గ్రంథాలు-సిపాయీలకు కావలెను

గౌ॥ రెసిడెంటు గారును శ్రీ ల. ప్రధాన మంత్రులును ఈక్రింది విజ్ఞాపనం ప్రకటించినారు. హిందూస్థాని సిపాయీలకు గ్రంథాలు అవసరమైంది. హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు పౌరులు సహాయపడుదురు గాక. వినోదకరమగు వాఙ్మయం కావలెను. పత్రికలు, మాసపత్రికలు, కథలపుస్తకాలు కావలెను తమిళం, తెలుగు లో నివిమాద కొంతకరము కావలెను వీటినిఇయ్యదలచినవారు నేరుగా లేడీ హైదరీక్లబ్ లైబ్రరీ, హైదరాబాదుకు కాని, మైసరీ గారు ఎవ్వర్డ్ హాస్పిటల్ సికింద్రాబాదుకు కాని పంపగలరు.

సంవత్సరము చందా
౬ హాలీ రూపాయిలు
ఆరుమాసాలకు
౩ రూపాయిలు
ప్రకటించిన గూర్చి
సంప్రదించండి
౪-౫-౬ కల్లాడు
పాత్రపత్రికలకు
వెల ప్రత్యేకము.

గోలకొండ పత్రిక

Golkonda Patrika

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

The ... Popular Pa... That reaches The masses ... Best Medium for Advertisement

Volume 16 | **Hyderabad-Dn** | **Thursday 29th May 1941** | **Number ౮**

హైదరాబాదు రాష్ట్ర ఆదిహిందు మహాసభ

ఆదిహిందు మహాసభ, సికింద్రాబాదు, మార్కెట్టువీధిలోనున్న కెంటెన్ హాలునందు శ్రీ బి. జి. మాదిరిగారి యాధిపత్యమున ఆదివారము జూన్ ౧వ తేది ౧౯౪౧ (౨౭వ తీరు ౧౩౫౦ఫ) సాయంకాలము ౪ గంటలకు సమావేశమై యీ క్రింది చర్యలు గావింపబడును. గనుక ఆదిహిందు సోదరమహాశయులు సకాలమునకే తెంచి సభను జయప్రదముగా గావింతురని వేడుచున్నాడ:—

౧. "ఆదిహిందు కాంప్రహెన్సివ్ జింగ్ కమిటీ" చేసిన సిఫారసులంగీకరించుట

౨. "ది హైదరాబాదురాష్ట్ర ఆదిహిందు మహాసభ"యొక్క అధ్యక్షులను, కార్యదర్శులను మరియు, కార్యనిర్వాహక సభ్యులనెన్నుకొనుట.

సికింద్రాబాదు
౨౭-౫-౪౧
పులి నరసిములు,
సమావేశకర్త

బాలికల ఉన్నత పాఠశాల నారాయణగూడెం

విశ్వవిద్యాలయపరీక్షలో కడతేరినవారు

హైదరాబాదు (దక్కన్), తీరు ౧౩
ఎఫ్. వై. ఏ. పరీక్ష
శ్రీమతి జోగిపేపల్లి రాధాబాయమ్మగారు.
ప్రవేశ (మెట్రికుపరీక్ష)
౧. మిర్మిర కాంతాబాయి — రెండవ తరగతి
౨. మిత్రసవితా — మూడవ తరగతి
౩. రెడ్డిమిట్టు అంబాళమ్మ — ,,
౪. అరట్ల కమలాదేవి — ,,
ఎస్. ఎల్. సి. పరీక్ష
బిరాజా అమ్మణి

బూ. రామకృష్ణారావు,
బి. ఏ.ఎల్.ఎల్.బి.
మా. హనుమంతరావు,
కార్యదర్శులు.

ఆదిహిందూ సమాధాన సమితి

హైదరాబాదు ౧౨ మేనాడు సికింద్రాబాదులో తెంగ్ కుటీరంలో జే. హెచ్ సుబ్బయ్యగారి అధ్యక్షతను సమావేశమై యీ క్రిందివిధంగా తీర్మానించినది

౧. ఆదిహిందువుల పాచీనసంస్కృతిని పునరుద్ధరించి అందులో భాతృత్వగుణమును పెంపొందించవలెను.

౨. వారిసాంఘిక కష్టాలనుతొలగించి వారిఆర్థిక విద్యాభివృద్ధులకు పాటుపడవలెను.

౩. వారిరాజకీయ స్వత్వములప్రాప్తికై శాంతియుతమార్గముల ప్రయత్నించవలెను

ఈ ఉద్దేశములకై వెంటనే హైదరాబాదు రాజ్య ఆదిహిందూ మహాసభను ఏర్పాటుచేయవలెను

ఈ విషయమై ఆదివారము ౧వ జూన్ నాడు జరుగు మహాజనసభయెదుట పెట్టవలెను.

క్షయవిచారణ సంఘము

మ ఘ వ. ప్రభువుగారి అనుగ్రహముతో హైదరాబాదు రాష్ట్రానికి ఒక క్షయవిచారణసంఘము ఏర్పాటుఅయినది, ఈసంఘముద్వారా జిల్లాసంఘాలేర్పాటగును. వీటిద్వారా ప్రజలకు క్షయరోగము దానినివారణ, దానినిరోధము అదితగులకుండా రక్షణచేసుకొను పద్ధతులు బాగ బోధింపబడును చందాలువసూలుచేయుట ఈసంఘమునకు నైద్యులో ప్రధానమంత్రిగారు అధ్యక్షులుగా ఏర్పాటైనారు.

నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ

ఆంధ్రమహాసభతో బాటు చిలుకూరునందు (౨౯,౩౦,౩౧తీరు సఫర్ ౧౩౫౦ఫ) విఖ్యాతనాయకులైన శ్రీయుత బూర్గుల రామకృష్ణారావు బి ఎ ఎల్ ఎల్ బి.గారి అధ్యక్షతన నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్ర విద్యార్థిమహాసభ జరుపుటకు ప్రభుత్వము వారు అనుమతియిచ్చియున్నారు. కనుక నిజాం రాష్ట్ర ఆంధ్ర ప్రాంతములోని విద్యార్థి, విద్యార్థినులు, అధికసంఖ్యలో పాల్గొని ఈమహాసభను విజయవంతము గా జేయగలరని ప్రార్థన

౨౦-౫-౧౯౪౧వరకు ఈ సభకొరకేర్పడిన ఆహ్వాన సంఘ కార్యాలయమునకు విద్య మరియు విద్యార్థులకుసంబంధించిన సమస్యలనుగూర్చిన తీర్మానములను విద్యార్థులైనవారు పంపుకొనవచ్చును

మహాసభచర్చలలో పాల్గొనువారికి గాని, ప్రేక్షకులుగాని ఏయే యుక్తాకారులు విద్యార్థులు ... నప్రతిఆంధ్రుడు (అనగా నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్ర ప్రాంతమునందు నివసించు ఏజాతి మతముమరియు వర్గమునకు జెందినవారైనను) ఉచితముగా పాల్గొనవచ్చును

ఆహ్వానసంఘమునందు సభ్యులుగా జేరువారికి మాత్రము ౧-౮-౦యిరుసుము నిర్ణయింపబడినది.

ప్రభుత్వాజ్ఞ మాచేతికందకుండుటవలన తీవ్ర ప్రయత్నముల ఇంతవరకు సలుపలేకపోయితిమి ఇప్పుడుఅజ్ఞదొరికినది గనుక ఈ వారములోపల మా కార్యకర్తలు ఆహ్వాన సంఘమునందు సభ్యులనుచేర్చుటకై ఇల్లిల్లు తిరుగగలరు కనుక అత్యధికసంఖ్యలో సభ్యత్వమునుస్వీకరించి విద్యార్థులు ఈమాసముద్యమమునకు సంపూర్ణసహకారము కలుగజేయగలరని ఆశించుచున్నాము,

ఇట్లు
ఏ. ఆర్. బాబయ్య
ఆ స. కార్యదర్శి.

౨౦-౫. జె. గౌలీగూడెం
హైదరాబాదు (దక్కన్)

Printed and Published by, G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn, Editor S Prathapa Reddy B. A B.L.